

บันทึกการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๔๑๒

วันเสาร์ ที่ ๗ ตุลาคม ๒๕๖๐

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายอภิชาติ สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๓. นายนครินทร์ สิงห์เสณี	โฆษกกรรมการ
๔. นายอุดม รัฐอมฤต	โฆษกกรรมการ
๕. นางกิริธรา สุมาวงศ์	กรรมการ
๖. นางจรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๗. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๘. นายธีรชัย ณ นคร	กรรมการ
๙. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๐. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๑. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๒. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๓. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	กรรมการ
๑๕. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๖. พลเอก อภิรัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๗. นายปรกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

๑. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	(ลาการประชุม)
๒. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	(ลาการประชุม)
๓. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	(ลาการประชุม)

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ**ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ****สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา**

นายจินตพันธุ์ ทังสุบุตร

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

๑. นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานประธานรัฐสภา

๒. นางสาววิลาวรรณ ไร่รื่น

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมการธิการ ๓

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์

๒. นายอธิคม อินทุภูติ

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้อรอด

๒. นางพงษ์สวาท กายอรุณสุทธิ์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นายพัชโรดม ลิ้มปิยะเสียร

ผู้อำนวยการฝ่ายกฎหมายเทคโนโลยี

๒. นางสาวคณินิจ แซ่เฮง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

๓. นางสาวจีระ พุ่มพวง

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

ผู้ที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญเชิญมาร่วมประชุม**สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง**

๑. ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้ง

และการออกเสียงประชามติ ๒

๒. นางสาวสง่า ทาทอง

ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้ง

และการออกเสียงประชามติ

๓. นายวิชาญ อนงค์

ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้ง

และการออกเสียงประชามติ ๔

๔. นายวรพงศ์ อนันต์เจริญกิจ

ผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและบุคลากรการเลือกตั้ง

๕. นายถนอม เทพไหว

ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารทรัพยากรการเลือกตั้ง

๖. นายสุรเดช สุขสุลาภ

พนักงานการเลือกตั้ง

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๕๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

คณะกรรมการมีมติเลื่อนรับรองบันทึกการประชุม

(บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๓๐๑ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๐ ถึงครั้งที่ ๔๑๑ วันศุกร์ ที่ ๖ ตุลาคม ๒๕๖๐ อยู่ระหว่างการตรวจทานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจบันทึกการประชุมและรายงานการประชุม)

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาแนวทางการจัดทำร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

ก่อนเข้าสู่ระเบียบวาระเรื่องพิจารณา นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ตามที่ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้มอบหมายให้คณะกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญปรับปรุงถ้อยคำในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. เกี่ยวกับเรื่องระยะเวลาในการพิจารณากรณีที่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับอำเภอส่งไม่รับสมัครผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภารายใด หรือลบชื่อผู้สมัครรายใด สิทธิของผู้สมัครในการยื่นคำร้องคัดค้านผู้สมัครรายใดต่อศาลอุทธรณ์ที่มีเขตอำนาจ รวมทั้งการให้อำนาจประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาออกข้อกำหนดเกี่ยวกับการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยกรณีดังกล่าวนั้น คณะกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้ปรับปรุงแก้ไขถ้อยคำเรียบร้อยแล้ว โดยได้บัญญัติหลักการข้างต้นไว้ในร่างมาตรา ๗/๑๐ นอกจากนี้ ได้นำความเห็นเบื้องต้นของที่ประชุมซึ่งได้มีการอภิปรายในการประชุมครั้งที่แล้วไปบัญญัติไว้ในหมวด ๓ ว่าด้วยการลงคะแนนเลือก โดยเริ่มตั้งแต่ร่างมาตรา ๓๐/๑ จนถึงร่างมาตรา ๓๐/๑๒

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การเลือกสมาชิกวุฒิสภาในระดับอำเภอ รอบแรกกำหนดให้ผู้สมัครเลือกกันเองภายในกลุ่มให้เหลือกลุ่มละห้าคนรวมยี่สิบกลุ่มจะมีผู้สมัครได้รับเลือกในรอบแรกทั้งหมดจำนวนหนึ่งร้อยคน โดยการเลือกสมาชิกวุฒิสภาในระดับอำเภอในรอบที่สอง จะแบ่งผู้สมัครออกเป็นสี่สาย สายละห้ากลุ่ม และกำหนดให้ผู้สมัครเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้ทั้งหมดสิบห้ากลุ่มยกเว้นผู้สมัครในกลุ่มที่อยู่ในสายเดียวกับตน

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะกรรมการยังไม่ได้ข้อยุติว่าจะกำหนดให้ผู้สมัครเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้ทั้งหมดสิบห้ากลุ่มยกเว้นผู้สมัครในกลุ่มที่อยู่ในสายเดียวกับตน หรือกำหนดให้ผู้สมัครเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้เฉพาะผู้สมัครที่อยู่ในสายเดียวกับตนยกเว้นการเลือกผู้สมัครในกลุ่มตนเอง

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า นอกจากการกำหนดให้ผู้สมัครเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้ทั้งหมดสิบห้ากลุ่มยกเว้นผู้สมัครในกลุ่มที่อยู่ในสายเดียวกับตน หรือกำหนดให้ผู้สมัครเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้เฉพาะผู้สมัครที่อยู่ในสายเดียวกับตนยกเว้นการเลือกผู้สมัครในกลุ่มตนเองแล้วยังมีความเห็นที่เสนอให้ผู้สมัครเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้ทั้งหมดสิบเก้ากลุ่มยกเว้นผู้สมัครในกลุ่มตนเองด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้ผู้สมัครเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้ทั้งหมดสิบเก้ากลุ่มยกเว้นผู้สมัครในกลุ่มตนเองกระทำได้ยาก เนื่องจากจะทำให้ผู้สมัครเกิดความสับสนได้ง่ายและการป้องกันการทุจริตจะกระทำได้ยากด้วย ส่วนการกำหนดให้ผู้สมัครเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้เฉพาะผู้สมัครที่อยู่ในสายเดียวกับตน

ยกเว้นการเลือกผู้สมัครในกลุ่มตนเองอาจกระทำได้สะดวกที่สุด เนื่องจากเป็นการเลือกผู้สมัครในสายเดียวกัน ซึ่งมีผู้สมัครจำนวนไม่มาก

นางจური วิจิตรวาทการ กรรมการ สอบถามว่า การแบ่งสายกลุ่มผู้สมัครและการเลือกผู้สมัครรวมทั้งการจับสลากแบ่งสายว่ากลุ่มอาชีพใดจะได้อยู่สายไหน จะกระทำในวันเดียวกันใช่หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การแบ่งสายกลุ่มผู้สมัครและการเลือกผู้สมัครรวมทั้งการจับสลากแบ่งสายว่ากลุ่มอาชีพใดจะได้อยู่สายไหนจะกระทำในวันเดียวกัน ทั้งนี้ การกำหนดให้ผู้สมัครเลือกกันเองภายในกลุ่มให้เหลือกลุ่มละห้าคนจะมีวิธีการใดที่จะป้องกันการจ้างผู้สมัครไปลงสมัครในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งจำนวนมาก เพื่อให้ผู้สมัครเหล่านั้นลงคะแนนเลือกตนให้เป็นผู้ได้รับเลือกภายในกลุ่ม

นายนครชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า แม้จะออกแบบการเลือกอย่างไรก็ไม่สามารถป้องกันบุคคลที่ตั้งใจจะทุจริตการเลือกได้ ดังนั้น ควรกำหนดวิธีการเลือกให้การทุจริตเกิดขึ้นได้ยากที่สุด ซึ่งการกำหนดให้เลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้เฉพาะผู้สมัครที่อยู่ในสายเดียวกันยกเว้นการเลือกผู้สมัครในกลุ่มตนเอง จะกระทำการทุจริตได้ยาก เนื่องจากผู้สมัครไม่สามารถทราบได้ว่ากลุ่มอาชีพของตนจะถูกจับสลากไปอยู่สายไหน และจะมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มใดบ้าง อย่างไรก็ตาม การกำหนดให้เลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้เฉพาะผู้สมัครที่อยู่ในสายเดียวกันยกเว้นการเลือกผู้สมัครในกลุ่มตนเองอาจขัดต่อหลักประชาธิปไตย เนื่องจากผู้สมัครมีสิทธิเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้เพียงสี่กลุ่มที่อยู่ในสายเดียวกับกลุ่มของตนเท่านั้น นอกจากนี้ หากตรวจสอบได้ว่าผู้สมัครรายใดจ่ายเงินให้บุคคลอื่นมาสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเพื่อให้บุคคลนั้นลงคะแนนเลือกตนต้องลงโทษสถานหนัก เช่น ลงโทษปรับในจำนวนที่สูง เป็นต้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ขณะนี้กำลังพิจารณาในขั้นตอนการเลือกกันเองภายในกลุ่มว่าจะกำหนดวิธีการอย่างไรที่จะป้องกันการจ้างผู้สมัครไปลงสมัครในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง เพื่อให้ผู้สมัครเหล่านั้นลงคะแนนเลือกตน

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ในการเลือกรอบแรก กำหนดให้เลือกกันเองภายในกลุ่มก่อน จากนั้นจึงจะมีการเลือกไขว้กลุ่มในการเลือกรอบที่สอง ซึ่งการให้เลือกกันเองภายในกลุ่มก่อนมีโอกาสสูงที่ผู้สมัครจะนำบุคคลของตนมาลงสมัครภายในกลุ่มเพื่อให้ลงคะแนนเลือกตนเอง ดังนั้น หากกำหนดให้เลือกไขว้กลุ่มตั้งแต่การเลือกในรอบแรกจะเหมาะสมหรือไม่

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย กรรมการ สอบถามว่า การเลือกกันเองภายในกลุ่มรอบแรกจำเป็นต้องให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือกในเบื้องต้นหรือไม่ หรืออาจกำหนดให้จับสลากตั้งแต่การเลือกกันเองภายในกลุ่มจะกระทำได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การเลือกกันเองภายในกลุ่มหากไม่ให้คนที่ได้รับคะแนนสูงสุดเป็นผู้ได้รับเลือกในเบื้องต้น จะมีวิธีการอย่างไรในการกำหนดให้ผู้สมัครคนนั้นเป็นผู้ได้รับเลือก และการกำหนดให้จับสลากตั้งแต่ขั้นตอนการเลือกกันเองภายในกลุ่ม แม้จะควบคุมการลงคะแนนได้ยาก แต่หากส่งผู้สมัครที่เป็นบุคคลของตนจำนวนมากไปสมัครภายในกลุ่ม ก็ยังมีโอกาสสูงที่จะได้รับเลือก นอกจากนี้ การกำหนดให้จับสลากตั้งแต่ขั้นตอนการเลือกกันเองภายในกลุ่ม มีโอกาสสูงที่จะทำให้ผู้สมัครที่มีความรู้ความสามารถในอาชีพนั้นอย่างแท้จริงไม่ได้รับเลือก

นายนครชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า การแบ่งสายกลุ่มผู้สมัครและกำหนดให้เลือกไขว้กลุ่มเป็นวิธีการเลือกที่สมเหตุสมผลที่สุด ซึ่งการแบ่งสายอาจไม่จำเป็นต้องให้ตัวแทนกลุ่มเป็นผู้จับสลากแบ่งสาย แต่อาจให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้จับสลากโดยกระทำต่อหน้าผู้สมัครก็เป็นการเพียงพอแล้ว

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า การเลือกกันเองในรอบแรกเป็นไปตามหลักประชาธิปไตย ซึ่งคนในกลุ่มอาชีพเดียวกันย่อมทราบว่า ผู้สมัครคนใดมีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง จึงควรให้ผู้สมัครเลือกกันเองภายในกลุ่มในเบื้องต้นก่อน ทั้งนี้ การป้องกันการทุจริตในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาสามารถกระทำได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น เนื่องจาก บุคคลที่เจตนากระทำการทุจริตย่อมสามารถหาวิธีการทุจริตได้เสมอ นอกจากนี้ การกำหนดวิธีการเลือกที่มี หลายขั้นตอนมากเกินไปอาจเป็นปัญหาในทางปฏิบัติได้ และจะส่งผลให้มีการยื่นคำร้องคัดค้านการเลือก ดังกล่าวมายังศาลจำนวนมากโดยเฉพาะการคัดค้านว่าการเลือกตั้งกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือขัดต่อหลัก ประชาธิปไตย

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุลศุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ ชี้แจงว่า การเลือกสมาชิกวุฒิสภามีการเลือกทั้งในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ซึ่งการ ทุจริตในการเลือกในระดับอำเภอสามารถเกิดขึ้นได้ แต่การทุจริตในการเลือกในระดับจังหวัดและ ระดับประเทศจะกระทำได้ยาก เนื่องจากผู้สมัครมาจากหลากหลายอาชีพที่แตกต่างกันและไม่มี ความสัมพันธ์กันเป็นการส่วนตัว และปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ไม่สามารถทราบล่วงหน้าได้ว่า ในแต่ละกลุ่มอาชีพจะมีผู้สมัครจำนวนเท่าใด ทำให้การจัดพิมพ์บัตรลงคะแนนโดยระบุหมายเลขและ ชื่อผู้สมัครทั้งหมดกระทำได้ยาก ดังนั้น จึงกำหนดให้ผู้สมัครกรอกหมายเลขผู้สมัครอื่นที่ตนประสงค์จะเลือก แทนการกาหมายเลขผู้สมัคร

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้ผู้สมัครกรอกหมายเลขผู้สมัครที่ตนประสงค์จะเลือกใน การเลือกกันเองภายในกลุ่ม ซึ่งในรอบแรกกำหนดให้ผู้สมัครคนหนึ่งลงคะแนนได้สองคะแนน ทำให้ไม่อาจ ทราบได้ว่าผู้สมัครคนนั้นลงคะแนนให้ตนเองหรือลงคะแนนให้ผู้อื่นทั้งสองคะแนน

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ สอบถามว่า การกำหนดให้ผู้สมัครกรอกหมายเลขผู้สมัครที่ตน ประสงค์จะเลือกในการเลือกกันเองภายในกลุ่มจะสามารถตรวจสอบได้ว่าเป็นลายมือของบุคคลใดหรือไม่ ซึ่งหากตรวจสอบได้จะทำให้การเลือกตั้งกล่าวไม่เป็นความลับ

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุลศุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ ชี้แจงว่า แม้จะกำหนดให้ผู้สมัครกาหมายเลขผู้สมัครที่ตนประสงค์จะเลือกก็อาจตรวจสอบได้ว่าเป็นลายมือ ของบุคคลใดเช่นเดียวกัน ซึ่งที่ผ่านมาในกรณีที่สามารถพิสูจน์ลายมือของผู้เลือกได้ว่าเป็นลายมือของ บุคคลใด ไม่เคยมีการฟ้องคดีว่าเป็นการเลือกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า รัฐธรรมนูญกำหนดเฉพาะการ เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรให้กระทำโดยลับ แต่การเลือกสมาชิกวุฒิสภาไม่ได้กำหนดว่าต้องกระทำ โดยลับ

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า การเลือกรอบแรกเป็นการเลือกกันเองภายในกลุ่ม ซึ่งไม่สามารถทราบจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มล่วงหน้าได้ จึงสามารถให้ผู้สมัครกรอกหมายเลขผู้สมัครที่ตน ประสงค์จะเลือกได้ แต่ในการเลือกรอบสองซึ่งเป็นการเลือกไขว้กลุ่ม จำนวนผู้สมัครจะลดลงและมีจำนวนที่ แน่นนอน ทำให้สามารถจัดพิมพ์บัตรลงคะแนนในรอบนี้โดยระบุหมายเลขและชื่อผู้สมัคร รวมทั้งขีดฆ่ารายชื่อ ที่ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มไม่มีสิทธิเลือกได้

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า การเลือกรอบแรกภายในกลุ่ม เดียวกันต้องเป็นการเลือกโดยเปิดเผย โดยต้องสามารถระบุตัวผู้เลือกได้และสามารถตรวจสอบได้ว่าผู้สมัคร คนหนึ่งลงคะแนนเลือกผู้สมัครรายใด รวมทั้งให้ลงลายมือชื่อของผู้เลือกไว้เป็นหลักฐาน ส่วนในการลงคะแนน เลือกรอบสองจึงจะเป็นการลงคะแนนโดยลับ

นางจุรี วิจิตรวาทการ กรรมการ สอบถามว่า การเลือกกันเองภายในกลุ่มในรอบแรกจำเป็นต้องบังคับให้ผู้สมัครเลือกตนเองหรือไม่ ทั้งนี้ หากไม่บังคับให้ผู้สมัครเลือกตนเอง ผู้สมัครย่อมมีสิทธิลงคะแนนให้ผู้สมัครรายอื่นทั้งสองคะแนนได้โดยไม่ลงคะแนนให้ตนเองเลย

ประธานกรรมการกล่าวว่า การเลือกกันเองภายในกลุ่มในรอบแรกไม่ได้บังคับให้ผู้สมัครต้องเลือกตนเอง ดังนั้น ผู้สมัครสามารถลงคะแนนให้ผู้สมัครรายอื่นได้โดยไม่ลงคะแนนให้ตนเองเลย อย่างไรก็ตาม โดยพื้นฐานของผู้สมัครย่อมมุ่งหวังให้ตนเองได้รับเลือก ซึ่งหากไม่มีการห้ามผู้สมัครลงคะแนนให้ตนเองอย่างน้อยผู้สมัครรายนั้นต้องลงคะแนนให้ตนเองหนึ่งคะแนน ดังนั้น หากผู้สมัครลงคะแนนให้ผู้สมัครรายอื่นโดยไม่ลงคะแนนให้ตนเองเลย อาจสันนิษฐานหรือตั้งข้อสงสัยได้ว่าผู้สมัครรายนั้นไม่สุจริตในการเลือก

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า กระบวนการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่กำหนดไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ถือว่าเป็นการเลือกตั้งทางอ้อมเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ดังนั้น ในการออกเสียงลงคะแนนจึงไม่ควรกำหนดห้ามมิให้ผู้สมัครลงคะแนนเลือกตนเอง หรือกรณีให้ผู้สมัครลงคะแนนเลือกผู้สมัครรายอื่นโดยไม่ลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้หมายความว่าผู้ที่ไม่สุจริตหรือทำให้ผู้สมัครรายอื่นไม่ได้รับความเป็นธรรม จึงควรเปิดกว้างให้เป็นดุลพินิจของผู้สมัครว่าจะลงคะแนนเลือกตนเองหนึ่งเสียงแล้วอีกหนึ่งเสียงลงคะแนนเลือกผู้สมัครรายอื่นก็ได้ หรือผู้สมัครจะไม่ลงคะแนนเลือกตนเองแต่ลงคะแนนเลือกผู้สมัครรายอื่นทั้งสองเสียงก็ได้

นางจุรี วิจิตรวาทการ กรรมการ สอบถามว่า กรณีที่มีการจัดการเลือกสมาชิกวุฒิสภาภายหลังจากที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ใช้บังคับ หากปรากฏว่ากระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาที่คณะกรรมการได้ออกแบบไว้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติจนกระทบต่อการเลือกสมาชิกวุฒิสภา จะมีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากกระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาที่คณะกรรมการได้ออกแบบไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติ รัฐสภาจะต้องดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา อย่างไรก็ตาม กระบวนการเลือกสมาชิกวุฒิสภาที่คณะกรรมการได้ออกแบบไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ หากเปลี่ยนหลักการในเรื่องจำนวนสิทธิในการออกเสียงลงคะแนนของผู้สมัคร จากเดิมที่กำหนดให้ผู้สมัครหนึ่งคนมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนสองเสียงโดยเสียงหนึ่งต้องเลือกตัวเองแล้วอีกเสียงหนึ่งลงคะแนนเลือกผู้สมัครรายอื่น หากเปลี่ยนเป็นให้ผู้สมัครหนึ่งคนมีหนึ่งเสียงโดยกำหนดให้ลงคะแนนเลือกผู้สมัครรายอื่นเท่านั้น จะลงคะแนนเลือกตนเองไม่ได้ ส่วนวิธีการเลือกนั้น ในบัตรลงคะแนนให้ประทับหมายเลขของผู้สมัครไว้บนหัวมุมบัตรลงคะแนนและให้ใช้วิธีการเขียนหมายเลขของผู้สมัครที่ตนจะเลือก หากเขียนหมายเลขของตนเองบัตรลงคะแนนนั้นจะกลายเป็นบัตรเสีย

นายนครชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า หากกำหนดให้ใช้วิธีการลงคะแนนในลักษณะดังกล่าว จะทำให้ขัดต่อหลักการที่คณะกรรมการได้กำหนดไว้ว่าการเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ใช้วิธีลงคะแนนลับ

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ สอบถามว่า หากกำหนดให้ผู้สมัครหนึ่งคนมีหนึ่งเสียงก็ไม่ควรกำหนดห้ามผู้สมัครเลือกตัวเอง

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในอดีตเคยมีคำวินิจฉัยของศาลปกครองกรณีกรรมการสภามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งลงสมัครรับเลือกเป็นอธิการบดี ในขั้นตอนการลงคะแนนเลือกปรากฏว่าบุคคลดังกล่าวลงคะแนนเลือกตนเอง ศาลปกครองวินิจฉัยว่าการที่ผู้สมัครลงคะแนนเลือกตัวเองถือว่าเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ ดังนั้น ในเบื้องต้นควรกำหนดหลักการในเรื่องการเลือกกระดัดบอำเภอดโดยมีสาระสำคัญว่า การเลือกกระดัด

อำเภอในรอบที่หนึ่งให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มเลือกกันเองภายในกลุ่ม โดยผู้สมัครหนึ่งคนมีสองเสียงโดยผู้สมัครจะออกเสียงลงคะแนนเลือกตนเองหนึ่งเสียงแล้วอีกหนึ่งเสียงเลือกผู้สมัครรายอื่นก็ได้ หรือผู้สมัครจะไม่ลงคะแนนให้ตนเองแต่ลงคะแนนเลือกผู้สมัครรายอื่นทั้งสองเสียงก็ได้ แต่คะแนนเสียงสองเสียงนั้นจะลงคะแนนให้ตนเองทั้งสองเสียง หรือลงคะแนนให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งทั้งสองเสียงไม่ได้

นายบรรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ สอบถามว่า หากผู้สมัครเขียนหมายเลขผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ในช่องลงคะแนนทั้งสองช่อง จะสามารถกระทำได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีผู้สมัครรายใดเขียนหมายเลขผู้สมัครคนใดคนหนึ่งทั้งสองช่องลงคะแนน หรือออกเสียงลงคะแนนเลือกผู้สมัครเพียงคนเดียว ถือว่าบัตรลงคะแนนนั้นเป็นบัตรเสีย

นายวิชาญ อนงค์ ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๔ สอบถามว่า ในทางปฏิบัติไม่สามารถทราบได้ว่าบัตรลงคะแนนเป็นของผู้ใด หากผู้สมัครออกเสียงลงคะแนนให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งทั้งสองเสียง หรือลงคะแนนเพียงหนึ่งเสียง จะถือว่าบัตรลงคะแนนนั้นเป็นบัตรเสียใช่หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่ผู้สมัครออกเสียงลงคะแนนให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งทั้งสองเสียง หรือลงคะแนนเพียงหนึ่งเสียงไม่ว่าจะเลือกตัวเองหรือเลือกผู้สมัครรายอื่นก็ตาม ถือว่าบัตรลงคะแนนนั้นเป็นบัตรเสีย

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ไม่เห็นด้วยกับการกำหนดว่าหากผู้สมัครลงคะแนนในบัตรลงคะแนนเพียงเสียงเดียวไม่ว่าจะเลือกตนเองหรือเลือกผู้สมัครรายชื่อให้ถือว่าบัตรลงคะแนนนั้นเป็นบัตรเสีย เนื่องจากหลักการในเรื่องสิทธิการออกเสียงเลือกตั้ง เจ้าของสิทธิย่อมมีความเป็นอิสระที่จะออกเสียงลงคะแนนเลือกผู้สมัครรายใดก็ได้ แม้จะกำหนดให้ผู้สมัครหนึ่งคนมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนสองเสียงก็ตาม หากผู้นั้นจะลงคะแนนเพียงเสียงเดียวก็ไม่ควรกำหนดว่าบัตรลงคะแนนนั้นเป็นบัตรเสีย

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า หากไม่กำหนดว่าบัตรลงคะแนนที่มีการลงคะแนนเพียงหนึ่งเสียงเป็นบัตรเสีย อาจเกิดกรณีผู้สมัครทุกคนต่างลงคะแนนเลือกตนเองเพื่อหวังใช้วิธีการจับสลากเพื่อให้ได้เป็นผู้ผ่านการเลือกระดับอำเภอในรอบที่หนึ่ง

นายบรรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า เมื่อให้สิทธิผู้สมัครแต่ละคนมีเสียงในการออกเสียงลงคะแนนจำนวนสองเสียง ก็ควรให้เป็นดุลพินิจของผู้สมัครแต่ละคนว่าจะใช้สิทธิออกเสียงเพียงหนึ่งเสียงหรือใช้สิทธิออกเสียงลงคะแนนทั้งสองเสียงก็ได้ หากกรณีที่ผู้สมัครออกเสียงเพียงเสียงเดียวก็ไม่ควรกำหนดให้บัตรลงคะแนนเป็นบัตรเสีย

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ สอบถามว่า หากกำหนดให้ผู้สมัครแต่ละคนมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนห้าเสียงแล้วให้เป็นดุลพินิจของผู้สมัครว่าจะออกเสียงลงคะแนนกี่เสียงก็ได้แต่ต้องไม่เกินห้าเสียง จะเหมาะสมหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดในลักษณะดังกล่าวจะทำให้เกิดการทุจริตได้ง่ายขึ้น

นายวิชาญ อนงค์ ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๔ ชี้แจงว่า กรณีที่กำหนดให้ผู้สมัครสามารถออกเสียงเลือกตนเองได้ แม้จะกำหนดให้แต่ละคนมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนจำนวนสองเสียงก็ตาม และผู้สมัครแต่ละคนจะใช้ดุลพินิจออกเสียงลงคะแนนเพียงหนึ่งเสียงก็ได้ อาจนำไปสู่การจับสลากเพื่อให้ได้ผู้ผ่านการเลือกในระดับอำเภอในรอบที่หนึ่ง

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากกำหนดให้ผู้สมัครหนึ่งคนมีสองเสียง หากมองในแง่ความสุจริต ผู้สมัครอาจออกเสียงลงคะแนนเลือกตัวเองหนึ่งเสียงและอีกหนึ่งเสียงลงคะแนนเลือกผู้สมัครรายอื่นได้ ซึ่งจะเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่สามารถป้องกันมิให้มีการสมยอมของผู้สมัครภายในกลุ่มเดียวกันเพื่อให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่งได้รับการเลือก

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า การให้ผู้สมัครหนึ่งคนมีหลายเสียงอาจทำให้เกิดการทุจริตหรือการสมยอมในการเลือกตั้งได้ง่ายขึ้นและกระบวนการในการนับคะแนนจะมีความยุ่งยากมากขึ้นและไม่ควรกำหนดว่าบัตรลงคะแนนใดที่ผู้มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเพียงเสียงเดียวเป็นบัตรเสีย

จากนั้น ที่ประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ต่อจากการประชุมครั้งที่ผ่านมา โดยเริ่มพิจารณาตั้งแต่หมวด ๓ การลงคะแนนเลือก ร่างมาตรา ๓๐/๑ เป็นต้นไป สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

หมวด ๓ การลงคะแนนเลือก

“หมวด ๓

การลงคะแนนเลือก”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๓ การลงคะแนนเลือก โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๓๐/๑

“มาตรา ๓๐/๑ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ใช้วิธีลงคะแนนลับ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขร่างมาตรา ๓๐/๑ เป็นดังนี้ “การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ใช้วิธีลงคะแนนลับตามวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๓๐/๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๐/๑ การเลือกสมาชิกวุฒิสภาให้ใช้วิธีลงคะแนนลับตามวิธีการที่กำหนดในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๓๐/๒

“มาตรา ๓๐/๒ เพื่อประโยชน์ในการเลือกกันเองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งจัดทำเอกสารแนะนำตัวให้แก่ผู้สมัครทุกรายตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ห้ามมิให้ผู้สมัครหาเสียงด้วยวิธีการใด ๆ”

ประเด็นการพิจารณา

นายนครชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ สอบถามว่า ความว่า “เพื่อประโยชน์ในการเลือกกันเองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้” จำเป็นต้องบัญญัติหรือไม่ และหลักการที่บัญญัติในวรรคสองควรนำไปบัญญัติไว้ในส่วนที่ว่าด้วยการรับสมัครหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในร่างมาตรานี้กำหนดหลักการในเรื่องการแนะนำตัวของผู้สมัคร ดังนั้น บทบัญญัติในวรรคสองที่กำหนดห้ามมิให้ผู้สมัครหาเสียงด้วยวิธีการใดๆ จึงควรบัญญัติไว้ในร่างมาตรานี้

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ กล่าวว่าการจัดทำเอกสารแนะนำตัวให้แก่ผู้สมัครนั้นเป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการการเลือกตั้งในแต่ละระดับที่จะต้องดำเนินการอยู่แล้ว

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๑๐ ร่างมาตรา ๑๐/๑ และร่างมาตรา ๑๐/๑ ได้กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือกตั้งจังหวัด และผู้อำนวยการการเลือกตั้งประเทศ มีหน้าที่จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวของผู้สมัครทุกคนเพื่อให้ผู้สมัครตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรายอื่นเพื่อประกอบการตัดสินใจในการออกเสียงลงคะแนน แต่บัญญัติไว้ในร่างมาตรา ๓๐/๑ กำหนดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ประธานกรรมการเสนอตัดความในวรรคหนึ่งออกทั้งวรรค และสอบถามว่า ในการห้ามมิให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งดำเนินการหาเสียงด้วยวิธีการใดๆ ตามที่บัญญัติในวรรคสอง ควรกำหนดห้ามก่อนสมัครหรือกำหนดห้ามเมื่อเป็นผู้สมัครแล้ว

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า กรณีกำหนดห้ามมิให้หาเสียงด้วยวิธีการใดๆ ก่อนสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา อาจส่งผลกระทบต่อผู้ที่จะลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ เนื่องจากปัจจุบันการประกอบธุรกิจบางประเภทจะใช้วิธีการโปรโมทหรือแนะนำธุรกิจด้วยการติดโลโก้หรือรูปเจ้าของธุรกิจที่รถของบริษัท จะถือว่าเป็นการหาเสียงด้วยหรือไม่

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๓๐/๒ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๐/๒ เพื่อประโยชน์ในทางระมัดระวังและคุ้มครองประชาชนผู้ปฏิบัติหน้าที่ประกอบรัฐธรรมนูญนี้ ให้ผู้สมัครที่สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาและผู้สมัครที่สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ห้ามมิให้ผู้สมัครหาเสียงด้วยวิธีการใด ๆ”

มาตรา ๓๐/๓

“มาตรา ๓๐/๓ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งอำเภอจัดให้มีการเลือกตั้งอำเภอ ณ สถานที่เลือกตามวันและเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งต้องเป็นวันเดียวกันทั่วประเทศ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า หลักการในเรื่องการกำหนดสถานที่เลือก วัน และเวลาในการเลือกตั้งมีบัญญัติไว้แล้วหรือไม่

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๗ วรรคสอง บัญญัติว่า “ภายในห้าวันนับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกาให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภามีผลใช้บังคับ ให้คณะกรรมการประกาศกำหนดวัน ระยะเวลา และสถานที่รับสมัคร และวันเลือกตั้งอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ”

ประธานกรรมการเสนอตัดร่างมาตรา ๓๐/๓ ออกทั้งมาตรา

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้มีบทบัญญัติรองรับไว้หรือไม่ว่าวันเลือกสมาชิกวุฒิสภาจะต้องเป็นวันเดียวกันทั่วประเทศ

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ร่างมาตรา ๗/๖ บัญญัติรองรับไว้แล้วว่าการเลือกจะต้องเป็นวันเดียวกันทั่วประเทศ

ประธานกรรมการกล่าวว่า บทบัญญัติในร่างมาตรา ๗/๖ ใช้บังคับในขั้นตอนการรับสมัครเท่านั้น แต่ไม่รวมถึงวันเลือกตั้ง ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๗/๖ เป็นดังนี้ “ในกรณีมีเหตุจำเป็น เฉพาะพื้นที่ที่ไม่สามารถดำเนินการรับสมัครหรือเลือกได้ภายในระยะเวลาทวิสัปดาห์หรือตามวันที่กำหนดได้ เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่น คณะกรรมการอาจกำหนดให้ ดำเนินการรับสมัครโดยวิธีการอื่น หรือจะขยายระยะเวลาการสมัครหรือกำหนดวันเลือกใหม่ก็ได้”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า กรณีกำหนดให้ดำเนินการเลือกในระดับอำเภอ เพียงวันเดียว สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถดำเนินการได้หรือไม่

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ในเบื้องต้นสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องมีกระบวนการดำเนินการสองวันคือ วันที่หนึ่ง การดำเนินการในส่วนของผู้สมัคร เช่น การแจกวัสดุอุปกรณ์การเลือก การอบรมเจ้าหน้าที่ประจำหน่วย การจัดหาคูหาเลือก และการติดเอกสารที่บริเวณหน้าหน่วยเลือก และวันที่สองวันรับสมัคร ดังนั้น หากกำหนดว่าการเลือกระดับอำเภอจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จในวันเดียว กระบวนการดำเนินการอาจล่าช้าใน ขั้นตอนการจับสลากแบ่งกลุ่มเพื่อดำเนินการลงคะแนนเลือกในรอบที่สองที่เจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือก จะต้องจัดทำบัตรลงคะแนน การแบ่งหน่วยเลือก รวมทั้งกระบวนการนับคะแนน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในการกำหนดเวลาในการเลือกจะต้องกำหนดให้ดำเนินการต่อเนื่องกัน ไปจนเสร็จกระบวนการเลือกในระดับอำเภอ

นายนครจิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ขั้นตอนการดำเนินการในวันที่หนึ่งเป็นขั้นตอน ปฏิบัติในส่วนของผู้สมัครซึ่งไม่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเลือก ทั้งนี้ การเลือกระดับอำเภอสามารถ ดำเนินการเลือกให้แล้วเสร็จได้ภายในวันเดียว

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในวันเลือกควรกำหนดเวลาเพื่อให้ผู้สมัครรายงานตัว หากล่วงพ้นเวลาที่ กำหนดให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิในการเลือก ส่วนการดำเนินการเลือกไม่ควรใช้เวลานานเนื่องจากในวันเลือก สามารถแยกกลุ่มเพื่อให้แต่ละกลุ่มดำเนินการลงคะแนนเลือกได้อยู่แล้ว

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ยังไม่มี บทบัญญัติกรณีที่ผู้สมัครรายใดไม่มาลงคะแนนภายในเวลาที่กำหนดโดยให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิในการเลือก

นายนครจิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ควรกำหนดให้ผู้สมัครมาถึงหน่วยเลือกเพื่อ ลงทะเบียนรายงานตัวภายในเวลา ๐๘.๐๐ - ๐๙.๐๐ นาฬิกา และดำเนินการลงคะแนนเลือกรอบที่หนึ่ง ให้แล้วเสร็จภายในเวลา ๑๐.๐๐ นาฬิกา ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่มีเวลาในการนับคะแนนและดำเนินการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเลือกในรอบที่สอง

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ในการเลือกระดับอำเภอในรอบที่สองจะต้องดำเนินการจับสลากและแจกเอกสารแนะนำตัวผู้สมัครกลุ่มอื่น และจัดทำบัญชีผู้มีสิทธิเลือก ดังนั้น ก่อนลงคะแนนเลือกระดับอำเภอในรอบที่สองควรมีช่วงเวลาให้ผู้สมัคร ได้ตรวจสอบข้อมูลหรือประวัติของผู้สมัครกลุ่มอื่นเพื่อประกอบการตัดสินใจลงคะแนนเลือกไว้ด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในขั้นตอนการรับสมัคร ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอมีหน้าที่ จัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวผู้สมัครทุกคนอยู่แล้ว ซึ่งผู้ผ่านการเลือกระดับอำเภอในรอบที่หนึ่งก็จะมี ข้อมูลเอกสารแนะนำตัวของผู้สมัครในกลุ่มอื่นอยู่แล้ว ส่วนแนวคิดในการกำหนดให้มีเอกสารหรือข้อมูล แนะนำตัวนั้น ในทางปฏิบัติคณะกรรมการการเลือกตั้งและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งอาจ ออกแบบข้อมูลแนะนำตัวผู้สมัครเป็นข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการเลือก

ระดับอำเภอในรอบที่สอง หรืออาจใช้ข้อมูลนั้นเป็นเอกสารแนะนำตัวในการเลือกระดับจังหวัดและการเลือกระดับประเทศได้ด้วย

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ ชี้แจงว่า ในการจัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวผู้สมัครในเบื้องต้นสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออกแบบไว้คือ จะดำเนินการจัดทำเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวผู้สมัครเมื่อได้ประกาศรายชื่อผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาแล้ว อย่างไรก็ตาม การกำหนดหลักการในเรื่องระยะเวลาให้ผู้สมัครได้ลงทะเบียนรายงานตัวก่อนการเลือกนั้น หากปรากฏว่าเมื่อใกล้ครบเวลาแล้วยังมีผู้อยู่ระหว่างดำเนินการลงทะเบียน จะมีปัญหาผู้ติดรอรับให้เจ้าหน้าที่รับรายงานตัวต่อไปได้หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ผู้สมัครใดมาลงทะเบียนเมื่อพ้นเวลาที่กำหนด หรือลงทะเบียนหลังจากที่เริ่มกระบวนการให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกแล้วให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิ เนื่องจากเมื่อครบกำหนดเวลาการรายงานตัวของผู้สมัคร เจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการจัดให้มีการลงคะแนนได้ทันที นอกจากนี้ ผู้สมัครแต่ละคนจะได้รับเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวผู้สมัครที่ปรากฏชื่ออาชีพของผู้สมัครแต่ละคนอยู่แล้ว ทั้งนี้ ในวันเลือกระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภออาจจัดพิมพ์เอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวผู้สมัครไว้ที่หน่วยเลือกด้วยก็ได้ และสอบถามว่า การเลือกในระดับอำเภอสามารถใช้หมายเลขเดียวจนเสร็จการเลือกในระดับอำเภอได้หรือไม่ และในการจัดลำดับหมายเลขผู้สมัครมีวิธีการจัดเรียงลำดับอย่างไร

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า หมายเลขผู้สมัครจะใช้วิธีการเรียงตามลำดับตัวอักษร

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ ชี้แจงว่า การกำหนดหมายเลขผู้สมัครในการลงคะแนนเลือกระดับอำเภอในรอบที่หนึ่งจะใช้วิธีจัดลำดับตามที่ผู้สมัครมายื่นใบสมัคร ส่วนในขั้นการเลือกรอบที่สองจะใช้วิธีจัดเรียงลำดับตามตัวอักษร

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดหมายเลขผู้สมัครในลักษณะดังกล่าวจะมีความยุ่งยากในทางปฏิบัติ ดังนั้น ควรกำหนดให้ผู้สมัครแต่ละคนใช้หมายเลขเดียวในการเลือกในระดับอำเภอทั้งในการเลือกในรอบที่หนึ่งและการเลือกในรอบที่สองเพื่อพิมพ์เอกสารแนะนำตัวเพียงครั้งเดียว ซึ่งหากกำหนดหมายเลขผู้สมัครใหม่ในการเลือกรอบที่สอง จะต้องใช้เวลาในการจัดทำหมายเลขและเอกสารแนะนำใหม่อีก

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ ชี้แจงว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออกแบบโปรแกรมรองรับไว้แล้วว่าการเลือกระดับอำเภอในรอบที่หนึ่งผู้สมัครรายใดได้รับเลือก ระบบสามารถพิมพ์เอกสารแนะนำตัวของผู้ที่ผ่านการเลือกในรอบที่หนึ่งได้ทันที

นายนครชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า เห็นด้วยกับการกำหนดให้ผู้สมัครใช้หมายเลขเดียวในการเลือกระดับอำเภอซึ่งจะทำให้สะดวกในการเลือกและการจัดทำเอกสารแนะนำตัว

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ กล่าวว่า วิธีการจัดทำเอกสารแนะนำตัวผู้สมัคร ผู้สมัครแต่ละคนในแต่ละกลุ่มจะได้รับบัญชีรายชื่อผู้สมัครของกลุ่มอื่นครบทั้งยี่สิบกลุ่มในเขตอำเภอนั้น

นายนครชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ในขั้นตอนการเลือกรอบที่หนึ่งผู้สมัครกลุ่มอื่นไม่จำเป็นต้องทราบข้อมูลของผู้สมัครในกลุ่มอื่น โดยผู้ผ่านการเลือกระดับอำเภอในรอบที่หนึ่งจะได้รับเอกสารหรือข้อมูลแนะนำตัวผู้สมัครเฉพาะผู้ผ่านการเลือกระดับอำเภอในรอบที่สองเท่านั้น ซึ่งหากใช้วิธีการในลักษณะดังกล่าวจะสามารถป้องกันวิธีการสมยอมหรือซื้อเสียงได้อีกวิธีการหนึ่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. ตัดร่างมาตรา ๓๐/๓ ออกทั้งมาตรา

๒. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๗/๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๗/๖ ในกรณีมีเหตุจำเป็นเฉพาะพื้นที่ที่ไม่สามารถดำเนินการรับสมัครหรือเลือกได้ภายในระยะเวลารับสมัครหรือตามวันที่กำหนดได้เนื่องจากเกิดจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัย หรือเหตุจำเป็นอื่น คณะกรรมการอาจกำหนดให้ดำเนินการรับสมัครโดยวิธีการอื่น หรือจะขยายระยะเวลาการสมัครหรือกำหนดวันเลือกใหม่ก็ได้”

มาตรา ๓๐/๔

“มาตรา ๓๐/๔ การเลือกระดับอำเภอมีสองรอบ”

ประเด็นการพิจารณา

นายบรรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า การกำหนดระยะเวลาเพื่อให้ผู้สมัครมาลงทะเบียนรายงานตัว ควรกำหนดระยะเวลาลงทะเบียนระหว่างเวลา ๐๘.๐๐ – ๐๙.๐๐ นาฬิกา

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุลศุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ ตั้งข้อสังเกตว่า การกำหนดช่วงเวลาในการรายงานตัวเป็นสิ่งที่ดี แต่หากปรากฏว่าอำเภอใดจำนวนผู้สมัครในแต่ละกลุ่มมีจำนวนไม่มาก ระยะเวลาที่ใช้ในการรายงานตัวอาจไม่มาก หากผู้สมัครมาลงทะเบียนครบทุกกลุ่มแล้วจำเป็นต้องรอหรือไม่ ดังนั้น ควรกำหนดว่าเมื่อมาครบแล้วก็ให้ดำเนินกระบวนการเลือกได้ทันที

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๐/๔ ในการเลือกระดับอำเภอมีสองรอบ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สมัครทุกคนต้องมาถึงสถานที่เลือกและลงทะเบียนเลือกภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มนั่งรวมกันในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้สองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้”

นายบรรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า หากความว่า “ลงทะเบียนเลือก” ใน (๑) ไม่มีความหมายเป็นพิเศษก็ควรใช้ความว่า “ปรากฏตัว” น่าจะเหมาะสมกว่า

ประธานกรรมการกล่าวว่า การใช้ความว่า “ลงทะเบียนเลือก” ใน (๑) ไม่ได้มีความหมายเป็นพิเศษแต่อย่างใด

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุลศุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ ชี้แจงว่า กรณีที่ผู้สมัครจะมาลงคะแนนเลือกก็จะต้องมีการแสดงตนและลงชื่อในทะเบียนก่อน ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการเลือกจะแจกบัตรลงคะแนนก็ต่อเมื่อผู้สมัครแสดงตนและลงชื่อครบถ้วนแล้ว

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความใน (๑) ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “ผู้สมัครทุกคนต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือก”

นายบรรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้ที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมมีลักษณะคล้ายคู่มือการดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง มากกว่าเป็นบทบัญญัติของกฎหมาย

โดยความในร่างมาตรานี้ควรกำหนดไว้เฉพาะการแบ่งสายก็น่าจะเพียงพอแล้ว ส่วนรายละเอียดอื่น ๆ ควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้กำหนด

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้ควรกำหนดวิธีการในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาในระดับอำเภอให้ชัดเจน ส่วนกรรมการร่างรัฐธรรมนูญท่านใดเห็นควรที่จะกำหนดเรื่องใดไว้บ้างก็สามารถแก้ไขเพิ่มเติมได้

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุลศล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ ชี้แจงว่า คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญควรกำหนดรายละเอียดวิธีการดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาไว้ให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญแก้ไขปรับปรุงความในร่างมาตรา ๕๑ เรื่องบัตรลงคะแนน โดยกำหนดเพิ่มเติมให้ถือว่าบัตรที่ลงคะแนนให้กับผู้ที่ไม่มารายงานตนภายในกำหนดเวลาเป็นบัตรเสียด้วย

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ควรกำหนดบทนิยามคำว่า “การเลือก” ไว้ด้วย เพื่อให้มีความชัดเจนว่าหมายถึงการเลือกสมาชิกวุฒิสภาเท่านั้น ทั้งนี้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดบทนิยามคำว่า “เลือกตั้ง” ให้หมายความรวมถึงการเลือกสมาชิกวุฒิสภาด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้จะมีการใช้เฉพาะคำว่า “การเลือก” เท่านั้น

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า เหตุที่บทนิยามของคำว่า “เลือกตั้ง” ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ ต้องกำหนดให้หมายความรวมถึงการเลือกสมาชิกวุฒิสภาด้วย เพราะประสงค์ให้คณะกรรมการการเลือกตั้ง มีหน้าที่และอำนาจในการควบคุมดูแลการเลือกสมาชิกวุฒิสภาด้วย

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า เหตุใดสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจึงไม่นำเงินค่าสมัครไปเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดทำเอกสารแนะนำตัวผู้สมัคร และเหตุใดจึงไม่กำหนดให้ผู้สมัครเป็นผู้จัดทำเอกสารแนะนำตัวเอง

นายวิชาญ อนงค์ ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๔ ชี้แจงว่า ที่ผ่านมาจะมีการนำเงินค่าสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ส่วนงบประมาณในการดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภา และการจัดทำเอกสารแนะนำตัวผู้สมัครตามร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้จัดทำค่าของงบประมาณไว้แล้ว

นายอภิชาติ สุจริตานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง สอบถามว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งนำเงินค่าสมัครเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองทั้งหมดหรือไม่

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุลศล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ ชี้แจงว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะนำเงินค่าสมัครเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองทั้งหมด ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องใช้งบประมาณในการดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภา สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถนำงบกลางมาใช้จ่ายได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่ผู้สมัครรายใดไม่อยู่ในสถานที่ที่จัดให้มีการเลือกในระหว่างการดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ควรกำหนดให้ผู้สมัครรายนั้นหมดสิทธิเลือกและได้รับเลือก และเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๐/๔ ในการเลือกระดับอำเภอที่สองรอบ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สมัครทุกคนต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มนั่งรวมกันในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้สองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนครบทุกคนแล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการนับคะแนนโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับห้าคนเป็นผู้ได้รับเลือก ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินห้าคน ให้ผู้ที่ได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่ที่จัดให้มีการเลือกในระหว่างการดำเนินการเลือกขึ้นไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ที่ได้รับเลือกมีเพียงเท่าที่มีอยู่”

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ความในร่างมาตรานี้ควรกำหนดวิธีการเลือกในกรณีที่ผู้สมัครกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งมีผู้สมัครไม่ถึงห้าคน และกรณีที่กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งไม่มีผู้สมัครไว้ด้วย ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็น (๗) และ (๘) ดังนี้

“(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินห้าคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคน ให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนที่มารายงานตัวได้รับเลือกขึ้นต้น

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้ดำเนินการให้มีการเลือกเฉพาะกลุ่มที่มีผู้สมัคร และไม่มีผลกระทบต่อกรเลือกของกลุ่มอื่นๆ”

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ สอบถามว่า กรณีที่ผู้สมัครในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่มีจำนวนไม่เกินห้าคนไม่มาในวันเลือก จะถือว่าผู้สมัครจำนวนไม่เกินห้าคนดังกล่าวได้รับเลือกขึ้นต้นหรือไม่อย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีดังกล่าวไม่ถือว่าผู้สมัครที่ไม่มาในวันเลือกได้รับเลือกขึ้นต้น

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า ใน (๗) ควรเพิ่มความว่า “ในกลุ่มนั้น” ไว้ท้ายความว่า “โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนที่มารายงานตัว”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความใน (๗) ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินห้าคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคน ให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนที่มารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขึ้นต้น”

นอกจากนี้ เสนอเพิ่มความเป็น (๙) และ (๑๐) ดังนี้

“(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขึ้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้สมัครของแต่ละกลุ่มจับสลากเพื่อให้ได้บุคคลที่จะเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐)

(๑๐) ให้มีการแบ่งสายของแต่ละกลุ่มออกเป็นสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจำนวนห้ากลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด”

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล ผู้ช่วย ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ สอบถามว่า กลุ่มที่ไม่มีผู้สมัครจะกำหนดให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากแบ่งสายแทน

นายบรรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า การจับสลากแบ่งสายไม่มีผลกระทบต่อ การเลือก และเพื่อให้การจับสลากแบ่งสายเป็นไปด้วยความรวดเร็ว จึงอาจกำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับอำเภอเป็นผู้จับสลาก

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า กรณีที่มีผู้สมัครไม่ครบทั้งสี่สิบกลุ่ม ในการแบ่งสายอาจมีจำนวนกลุ่มน้อยกว่า ห้ากลุ่มในแต่ละสายก็ได้

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความใน (๑๐) ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “ให้มีการแบ่งสายของแต่ละกลุ่มออกเป็นสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจำนวนเท่ากันหรือใกล้เคียง และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด” และเสนอเพิ่มความเป็น (๑๑) ดังนี้ “ให้ผู้สมัครของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่สายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้หนึ่งคน ผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตัวเองมิได้”

นอกจากนี้ สอบถามว่า การเลือกในระดับอำเภอกำหนดให้มีการเลือกผู้สมัครในแต่ละกลุ่มให้เหลือกลุ่มละกี่คน

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล ผู้อำนวยความสะดวกสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ ชี้แจงว่า เลือกให้เหลือกลุ่มละสามคน

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็น (๑๒) ดังนี้ “เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้วให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนน ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกเป็นผู้ได้รับเลือกเพื่อไปดำเนินการในระดับจังหวัดต่อไป ในกรณีที่ลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคน ให้ผู้ที่ได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือก” และสอบถามว่า ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับอำเภอสามารถส่งรายชื่อผู้สมัครที่ได้รับเลือกระดับอำเภอไปให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับจังหวัดในวันถัดจากวันที่มีการเลือกได้หรือไม่

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล ผู้อำนวยความสะดวกสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ ชี้แจงว่า ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับอำเภอสามารถส่งรายชื่อผู้สมัครที่ได้รับเลือกระดับอำเภอไปให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับจังหวัดในวันถัดจากวันที่มีการเลือกได้

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็น (๑๓) ดังนี้ “ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับอำเภอส่งรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๑๐ (๕) ภายในวันรุ่งขึ้นเพื่อดำเนินการต่อไป”

นายบรรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ สอบถามว่า กลุ่มที่ไม่มีผู้สมัครจะกำหนดให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลาก และการกำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกการเลือกระดับอำเภอเป็นผู้จับสลากจะเหมาะสมหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า กลุ่มที่ไม่มีผู้สมัครไม่ต้องจับสลากเพื่อแบ่งสาย และกลุ่มที่ไม่มีผู้สมัครนั้น ก็ไม่ต้องอยู่ในสายใดสายหนึ่งด้วย

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ สอบถามว่า กรณีที่ในการเลือกระดับอำเภอมีกลุ่มที่ไม่มีผู้สมัคร จะต้องดำเนินการแบ่งสายอย่างไรให้ในแต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันที่สุด

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ กล่าวว่า ความใน (๑๐) ควรแก้ไขเพิ่มเติมความว่า “แต่ละสายประกอบด้วยผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจำนวนเท่ากันหรือใกล้เคียง” เป็น “แต่ละสายประกอบด้วยกลุ่มจำนวนเท่ากันหรือใกล้เคียง”

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า กรณีที่มีผู้สมัครไม่ครบสี่สิบกลุ่ม จะต้องมีการจับสลากแบ่งสายให้แต่ละสายมีจำนวนใกล้เคียงกัน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความใน (๙) ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้สมัครของแต่ละกลุ่มจับสลากเพื่อให้ได้บุคคลที่จะเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) โดยให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอเป็นผู้จับสลากสำหรับกลุ่มตาม (๘)”

นายบรรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า การกำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอเป็นผู้จับสลากแบ่งสายจะช่วยลดระยะเวลาในการจับสลากแบ่งสาย

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอเป็นผู้จับสลากแบ่งสายอาจทำให้เกิดข้อครหาได้

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล ผู้ดำเนินการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ สอบถามว่า การกำหนดให้ผู้สมัครที่ได้คะแนนลำดับที่หนึ่งของแต่ละกลุ่มเป็นผู้จับสลากจะเหมาะสมหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในบางกรณีผู้สมัครที่ได้คะแนนลำดับที่หนึ่งของแต่ละกลุ่มอาจมีคะแนนเท่ากันหลายคน ซึ่งจะต้องใช้วิธีการจับสลากเพื่อหาตัวแทนในการจับสลากแบ่งสายก็ได้

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล ผู้ดำเนินการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ สอบถามว่า การกำหนดให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มตกลงกันเพื่อหาตัวแทนจับสลากแบ่งสายจะเหมาะสมหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การตกลงระหว่างผู้สมัครในแต่ละกลุ่มอาจใช้เวลานาน

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย กรรมการ กล่าวว่า การตกลงระหว่างผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเพื่อหาตัวแทนจับสลากแบ่งสายก็อาจทำให้เกิดข้อครหาได้ การจับสลากเพื่อหาตัวแทนในการจับสลากแบ่งสายจะทำให้ไม่สามารถคาดเดาได้ว่าผู้ใดจะเป็นตัวแทนในการจับสลาก

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความใน (๙) ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้สมัครของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) แต่ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก โดยให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอเป็นผู้จับสลากสำหรับกลุ่มตาม (๘)”

นายบรรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มจะทราบอยู่แล้วว่าตนอยู่ในสายใด และประกอบด้วยกลุ่มใดบ้าง ดังนั้น ในการแจกบัตรลงคะแนนก็ควรแจกเฉพาะบัตรลงคะแนนของกลุ่มอื่น ๆ ในสายเดียวกันเท่านั้น

ศาสตราจารย์พิเศษ หม่อมหลวงไกรฤกษ์ เกษมสันต์ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความใน (๓) ควรใช้คำว่า “เลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน” แทนคำว่า “เลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้สองคน”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความใน (๓) ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้”

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล ผู้ดำเนินการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ สอบถามว่า กรณีที่มีผู้สมัครเพียงห้ากลุ่มหรือน้อยกว่านั้นจะต้องดำเนินการเลือกอย่างไร และจะต้องมีการแบ่งสายหรือไม่

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ สอบถามว่า กรณีที่ผู้สมัครไม่ได้รับคะแนนเลือก แต่เมื่อเรียงลำดับคะแนนแล้วอยู่ในลำดับที่สาม จะถือว่าผู้สมัครดังกล่าวได้รับเลือกหรือมีสิทธิจับสลากในกรณีที่ผู้สมัครหลายคนไม่ได้รับคะแนนเลือกตามความใน (๑๒) หรือไม่

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสอง ดังนี้ “การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และในการดำเนินการตาม (๙) และ (๑๐) ในกรณีที่ผู้สมัครไม่ครบยี่สิบกลุ่มสำหรับอำเภอใด การจะแบ่งสายหรือไม่เพียงใดให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด”

และสอบถามว่า ควรให้ผู้สมัครที่ไม่ได้รับคะแนนเลือกเลยแต่เมื่อเรียงลำดับคะแนนแล้วอยู่ในลำดับที่สาม ได้รับเลือก หรือมีสิทธิจับสลากในกรณีที่มีผู้สมัครหลายคนไม่ได้รับคะแนนเลือกตามความใน (๑๒) ด้วยหรือไม่

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ไม่ควรกำหนดให้ผู้สมัครที่ไม่ได้รับคะแนนเลือก แต่เมื่อเรียงลำดับคะแนนแล้วอยู่ในลำดับที่สาม ได้รับเลือก หรือมีสิทธิจับสลากในกรณีที่มีผู้สมัครหลายคน ไม่ได้รับคะแนนเลือกตามความใน (๑๒) ด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความใน (๑๒) ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนน ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรก เป็นผู้ได้รับเลือกเพื่อไปดำเนินการในระดับจังหวัดต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุ ให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคน ให้ผู้ที่ได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือก และในกรณีที่มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสามคน ให้ผู้ที่ได้คะแนนเท่ากันนั้นเป็นผู้ได้รับเลือก”

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า กรณีที่มีผู้สมัครสิบสองกลุ่มก็สามารถแบ่งออกเป็นสี่สาย สายละสามกลุ่มได้

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสองที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และในการดำเนินการตาม (๙) และ (๑๐) ในกรณีที่มีผู้สมัครไม่ถึงสิบสองกลุ่มสำหรับอำเภอใด การจะแบ่งสายหรือไม่เพียงใดให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด”

นายนรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า กรณีที่มีผู้สมัครไม่ถึงสิบสองกลุ่มอาจกำหนดให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้ทุกกลุ่ม

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นทั้งหมดทุกกลุ่ม อาจทำให้เกิดความวุ่นวายและความสับสนในการเลือกได้

นายนรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ในบางอำเภออาจมีผู้สมัครเพียงสามถึงสี่กลุ่มก็ได้ ทั้งนี้ การแบ่งสายในแต่ละสายหากมีจำนวนกลุ่มไม่เท่ากันอาจเกิดความลักลั่นได้

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล ผู้ช่วยผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ ชี้แจงว่า ความในวรรคสองของร่างมาตรานี้ไม่ควรกำหนดจำนวนสายให้ตายตัวเกินไป เพราะอาจทำให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ โดยความในวรรคสองของร่างมาตรานี้ควรกำหนดจำนวนขั้นต่ำของกลุ่มในแต่ละสายไว้เท่านั้น และในกรณีที่มีผู้สมัครไม่ถึงกลุ่มซึ่งไม่สามารถแบ่งสายได้ ควรกำหนดให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้ทุกกลุ่ม

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสองที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และในการดำเนินการตาม (๙) และ (๑๐) ในกรณีที่มีผู้สมัครไม่ถึงสิบสองกลุ่มสำหรับอำเภอใด จำนวนสายที่จะแบ่งและจำนวนกลุ่มในแต่ละสาย ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด”

นายนรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ สอบถามว่า การกำหนดความว่า “โดยแต่ละสายต้องมีไม่ต่ำกว่าสี่กลุ่ม” ไว้ท้ายความว่า “จำนวนสายที่จะแบ่งและจำนวนกลุ่มในแต่ละสายให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด” ในวรรคสอง จะเหมาะสมหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในทางปฏิบัติอาจมีผู้สมัครเพียงสี่กลุ่มหรือน้อยกว่านั้นได้ ความในวรรคสองจึงไม่อาจกำหนดความว่า “โดยแต่ละสายต้องมีไม่ต่ำกว่าสี่กลุ่ม” ไว้ท้ายความว่า “จำนวนสายที่จะ

แบ่งและจำนวนกลุ่มในแต่ละสายให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด” ได้ กรณีที่มีผู้สมัครเพียงไม่กี่กลุ่ม อาจกำหนดให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้ทุกกลุ่ม

นายบรรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ในกรณีที่จะต้องมีการแบ่งสายควรกำหนดให้แต่ละสายมีอย่างน้อยสี่กลุ่ม

นายภัทรธำ คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า กรณีที่มีผู้สมัครตั้งแต่เจ็ดกลุ่มลงไปอาจกำหนดให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้ทุกกลุ่ม

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีที่มีผู้สมัครหกกลุ่มหรือเจ็ดกลุ่มก็สามารถแบ่งสายเพื่อดำเนินการเลือกได้ แต่ในกรณีที่มีผู้สมัครตั้งแต่ห้ากลุ่มลงไปอาจจะต้องกำหนดให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้ทุกกลุ่ม และสอบถามว่า ในกรณีการกำหนดให้มีการลงคะแนนเลือกกลุ่มอื่นนั้น ควรกำหนดให้ผู้สมัครแต่ละคนสามารถลงคะแนนได้กี่คะแนน

นายบรรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ควรกำหนดให้สามารถลงคะแนนได้คนละหนึ่งคะแนน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๓๐/๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๐/๔ ในการเลือกระดับอำเภอมีสองรอบ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สมัครทุกคนต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับห้าคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินห้าคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับการเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงห้าคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่ที่จัดให้มีการเลือกในระหว่างดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินห้าคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคนให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อ การเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) แต่ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสาย

ต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่า กลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคน มีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้กลุ่มละหนึ่งคน ในขั้นนี้ ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกัน จะเลือกกันเองหรือเลือกตัวเองมิได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนน ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือก และในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสามคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอส่งรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๑๐ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในอำเภอใดมีผู้สมัครไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๓) แล้ว ให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองมิได้”

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ความใน (๑๒) กำหนดให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับกลุ่มนั้น เป็นการบัญญัติหลักการที่ถูกต้อง เนื่องจากหากมีผู้มาสมัครในขั้นต้นไม่เกินสามคน แต่เมื่อมีการลงคะแนนกันเองแล้วกลับไม่มีผู้ใดในกลุ่มของตนได้คะแนนเลย ก็ไม่ควรให้ผู้สมัครทั้งสามคนดังกล่าวเป็นผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ เพื่อเข้าสู่งการดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป

นายวรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ในกรณีการเลือกขั้นต้นมีผู้มาสมัครไม่เกินห้าคน ให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นนั้น เป็นแต่เพียงการกำหนดให้ผู้สมัครดังกล่าวมีสิทธิในการเลือกขั้นต่อไปเท่านั้น อย่างไรก็ตาม ก็ไม่ได้หมายความว่าผู้สมัครทุกกลุ่มจะมีตัวแทนของกลุ่มที่มีผู้ได้รับเลือกในกลุ่มของตนเสมอไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในกรณีที่ผู้มาสมัครในกลุ่มใดไม่เกินห้าคน ก็ควรกำหนดให้บุคคลทั้งห้าคนดังกล่าวเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้น จากนั้น ผู้สมัครทั้งห้าคนดังกล่าวจะต้องถูกผู้สมัครในกลุ่มอื่นเลือก โดยจะมีตัวแทนกลุ่มเหลือเพียงสามคนเท่านั้น แต่ในกรณีที่ผู้มาสมัครในกลุ่มใดไม่เกินสามคนตั้งแต่ในขั้นการเลือกขั้นต้น หากต่อมาในการเลือกข้ามกลุ่มผู้สมัครทั้งสามคนไม่ได้คะแนนเลย ผู้สมัครทั้งสามคนก็ไม่ถือว่าเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอแต่อย่างใด และไม่มีสิทธิไปเลือกในระดับจังหวัด

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า แม้ในเบื้องต้นจะมีการกำหนดกลุ่มสาขาอาชีพไว้ ยี่สิบกลุ่มก็ตาม แต่ท้ายที่สุดอาจไม่มีตัวแทนของกลุ่มสาขาอาชีพบางกลุ่มเข้ามาเป็นตัวแทนในการเลือกระดับประเทศ

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อกำหนดให้การเลือกข้ามกลุ่ม โดยแบ่งเป็นสายไม่เกินสี่สาย โดยให้แต่ละคนลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครในกลุ่มอื่นได้ไม่เกินคนละหนึ่งคะแนน ดังนั้น ในการเลือกข้ามกลุ่มก็จะทำให้ผู้สมัครในกลุ่มอื่นมีคะแนนแทบทุกคนอยู่แล้ว เว้นแต่เกิดกรณีที่ผู้สมัครบางกลุ่มไม่มีใครเลือกเลยถึงจะไม่มีตัวแทนของกลุ่มนั้นเข้าไปสู่การเลือกในระดับจังหวัด

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ ชี้แจงว่า ในหลักการเกี่ยวกับการลงคะแนนเลือกข้ามกลุ่มนั้น ได้กำหนดให้ผู้สมัครแต่ละคนสามารถลงคะแนนให้ผู้สมัครกลุ่มอื่นได้คนละหนึ่งคะแนน และสอบถามว่า ในกรณีผู้สมัครกลุ่มใดลงคะแนนเลือกข้ามกลุ่มไม่ครบทุกกลุ่มจะทำให้บัตรลงคะแนนเป็นบัตรเสียหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในกรณีที่ผู้สมัครคนใดไม่ลงคะแนนเลือกข้ามกลุ่มให้กับกลุ่มใด ก็เป็นสิทธิของผู้สมัครที่จะไม่ลงคะแนนเลือก และไม่ถือว่าเป็นบัตรเสีย ในทางกลับกันหากมีการลงคะแนนข้ามกลุ่มเกินกว่าที่ตนมีสิทธิที่จะลงคะแนน ในกรณีเช่นนี้ จึงจะถือว่าเป็นบัตรเสีย

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ กล่าวว่า ความใน (๑๐) ควรกำหนดให้มีการแบ่งสายของผู้สมัครไม่เกินสี่สาย แต่ละสายให้มีจำนวนกลุ่มสาขาอาชีพไม่เกินสี่กลุ่ม ซึ่งสามารถนำหลักเกณฑ์ดังกล่าวไปจัดกลุ่มแบ่งสายได้ แม้จะเกิดกรณีที่มีกลุ่มที่ผ่านการเลือกในขั้นต้นไม่ถึงสี่กลุ่มก็ตาม

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดจำนวนกลุ่มในแต่ละสายจะต้องใช้หลักการว่า จะต้องกำหนดให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มที่เท่ากันก่อน หากไม่สามารถที่จะกำหนดให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มที่เท่ากันได้ก็ต้องกำหนดให้มีจำนวนกลุ่มที่มีจำนวนที่ใกล้เคียงกันมากที่สุด โดยในแต่ละสายต้องมีจำนวนกลุ่มไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคสองของร่างมาตรา ๓๐/๔ อาจไม่มีความจำเป็นต้องบัญญัติไว้ เนื่องจากความในวรรคหนึ่งได้บัญญัติกำหนดเกี่ยวกับวิธีการเลือกและการแบ่งสายของกลุ่มไว้แล้ว

นายณรงค์ สิงหเสนี โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ความในวรรคสองของร่างมาตรา ๓๐/๔ นั้น ยังมีความจำเป็นจะต้องบัญญัติไว้ เนื่องจากในกรณีที่อำเภอใดมีผู้สมัครทั้งหมดไม่ถึงห้ากลุ่ม ก็ควรบัญญัติเพื่อเปิดช่องให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสามารถกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการแบ่งสายได้

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ กล่าวว่า ในประเด็นเรื่องการแบ่งสายของกลุ่มนั้น สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะไปดำเนินการจัดทำคู่มือในการคิดคำนวณจำนวนกลุ่มที่ใช้เป็นหลักในการแบ่งสายเพื่อแจกให้แก่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอต่อไป

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่ควรจัดทำในรูปแบบของคู่มือ แต่ควรทำเป็นคำสั่งของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยต้องกำหนดในคำสั่งว่า หากมีจำนวนกลุ่มเท่าใดจะต้องดำเนินการแบ่งสายอย่างไร เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการใช้ดุลพินิจในการแบ่งสายที่อาจจะทำให้เกิดความไม่เป็นธรรม

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า ความใน (๖) ของร่างมาตรา ๓๐/๔ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่า ในประเด็นเกี่ยวกับสถานที่เลือกนั้น หมายความว่าเฉพาะสถานที่อันมีลักษณะเป็นคูหาที่ใช้ในการเลือกใช่หรือไม่ และจะหมายความรวมถึงบริเวณสถานที่เลือกด้วยหรือไม่ เนื่องจากในการเลือกสมาชิกวุฒิสภานั้น ต้องใช้สถานที่ที่กว้างขวางมาก ดังนั้น การบัญญัติความว่า “ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่ที่จัดให้มีการเลือกในระหว่างดำเนินการเลือกขึ้นไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่” อาจเกิดปัญหาในการตีความเกี่ยวกับการกำหนดสถานที่เลือก

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ ชี้แจงว่า ประเด็นเรื่องการลงคะแนนนั้น ในเบื้องต้นจะกำหนดให้มีการลงคะแนนของกลุ่มโดยแบ่งเป็นสาย กล่าวคือ เมื่อผู้สมัครที่มีการแบ่งสายเรียบร้อยเข้ามาแสดงตนต่อเจ้าหน้าที่แล้ว จะต้องอยู่ในบริเวณที่จัดให้มี

การเลือกตั้งตลอดเวลา จนกว่าจะถึงเวลาเลือก จากนั้นเจ้าหน้าที่ที่จะแจกบัตรลงคะแนนให้แก่ผู้สมัคร โดยให้มีการลงคะแนนพร้อมกันทุกกลุ่มในสายนั้นๆ

นายวิชาญ อนงค์ ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๔ กล่าวว่า กลุ่มสาขาอาชีพใดไม่มีผู้มาสมัครก็ไม่ควรกำหนดให้นำกลุ่มดังกล่าวมาคิดคำนวณในการจับสลากแบ่งสาย

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ สอบถามว่า ความใน (๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย หมายความว่า เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มเสร็จแล้วใช่หรือไม่

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ ชี้แจงว่า ความว่า “การลงคะแนนแล้วเสร็จ” หมายความว่า กลุ่มใดลงคะแนนเสร็จแล้วก็สามารถดำเนินการนับคะแนนในแต่ละกลุ่มได้เลย โดยไม่ต้องรอให้ทุกกลุ่มลงคะแนนเสร็จทุกกลุ่มพร้อมกัน เนื่องจากกรณีของ (๔) เป็นการลงคะแนนเลือกผู้สมัครขั้นต้น

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ สอบถามว่า การฟ้องคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้ง นอกจากการฟ้องคดีเกี่ยวกับเรื่องคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามแล้ว จะต้องฟ้องคดีต่อศาลใด หากไม่กำหนดเขตอำนาจศาลไว้ให้ชัดเจนอาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ กล่าวคือ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ แล้วเห็นว่า ได้บัญญัติให้คดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งต้องฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรม โดยกำหนดให้ศาลฎีกาเป็นผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคดีคดีที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง ดังนั้นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ต้องบัญญัติให้ชัดเจนเกี่ยวกับอำนาจในการฟ้องคดีเกี่ยวกับการเลือกตั้งว่าจะต้องฟ้องคดีต่อศาลใด

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ สอบถามว่า เนื่องจากกลุ่มของผู้สมัครมีจำนวนมากถึงยี่สิบกลุ่ม ซึ่งร่างมาตรา ๓๐/๔ ได้กำหนดให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับอำเภอเป็นผู้ดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ดังนั้น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับอำเภอจะมอบหมายให้บุคคลอื่นดำเนินการแทนได้หรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า ในการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาในระดับอำเภอนั้น ในทางปฏิบัติก็จะมีเจ้าหน้าที่ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ดังนั้น ผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับอำเภอสามารถที่จะแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เพื่อช่วยเหลือในการดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาได้ แต่ผู้อำนวยการการเลือกตั้งระดับอำเภอจะต้องเป็นผู้ควบคุมและรับผิดชอบในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาในระดับอำเภอ

ประธานกรรมการสอบถามว่า เมื่อถึงขั้นตอนการดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับจังหวัดจะมีผู้ที่ได้รับเลือกในระดับอำเภอเหลือจำนวนกี่คน

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า ในแต่ละอำเภอจะมีผู้ที่ได้รับเลือกในระดับอำเภอเพื่อเข้าสู่การดำเนินการเลือกสมาชิกวุฒิสภาในระดับจังหวัดประมาณอำเภอละหกสิบคน

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๓๐/๔/๑ ดังนี้

“มาตรา ๓๐/๔/๑ ในการเลือกระดับจังหวัด ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ที่ได้รับเลือกในระดับอำเภอต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งจังหวัดจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการเลือกตั้งจังหวัดกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนแต่ละกลุ่มเสร็จแล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งจังหวัดดำเนินการนับคะแนนโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับห้าคนเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินห้าคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้คะแนนไม่ถึงห้าคน ให้ผู้ที่ได้คะแนนเท่านั้นเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่ที่จัดให้มีการเลือกในระหว่างดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกมีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอไม่เกินสามคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินสามคน ให้ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อารเลือกของกลุ่มอื่นๆ

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) แต่ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ให้แบ่งแต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุดและในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่สายใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้กลุ่มละหนึ่งคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตัวเองมิได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งจังหวัดดำเนินการให้มีการนับคะแนน ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสองคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือก และในกรณีที่ผู้ซึ่งได้คะแนนไม่ถึงสองคน ให้ผู้ที่ได้คะแนนเท่านั้นเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งจังหวัดส่งรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประเทศพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๑๐(๕) ภายในวันรุ่งขึ้นเพื่อดำเนินการต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในจังหวัดใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๓) แล้ว ให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองมิได้”

นายวิชาญ อนุวงศ์ ผู้อำนวยการฝ่ายจัดการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๔ ตั้งข้อสังเกตว่า ความในร่างมาตรา ๓๐/๔/๑ (๗) ควรเป็นกรณีที่กลุ่มใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอไม่เกินห้าคนไม่ใช่สามคน

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า ควรแก้ไขความใน (๗) กรณีที่กลุ่มใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอรวมกันแล้วไม่เกินห้าคน

ประธานกรรมการเสนอแก้ไข (๗) ของร่างมาตรา ๓๐/๔/๑ ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอรวมกันแล้วไม่เกินห้าคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคน ให้ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติ ดังนี้

๑. แก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๓๐/๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๐/๔ ในการเลือกระดับอำเภอมีสองรอบ ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สมัครทุกคนต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกหรือได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนของกลุ่มใดแล้วเสร็จ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนนของกลุ่มนั้นโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับห้าคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินห้าคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่มิได้คะแนนไม่ถึงห้าคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่ที่จัดให้มีการเลือกในระหว่างดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) มีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เกินห้าคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคนให้ผู้สมัครกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้สมัครทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้สมัคร ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อ การเลือกของกลุ่มอื่น ๆ

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) แต่ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมี กลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตน จะอยู่ในสายใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้กลุ่มละหนึ่งคน ในขั้นนี้ ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตัวเองก็ได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอดำเนินการให้มีการนับคะแนน ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับจังหวัดต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสามคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือก และในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสามคน ให้เฉพาะผู้ซึ่งได้คะแนนเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอส่งรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการเลือกระดับจังหวัดพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๑๐ (๕) ภายในวันถัดจากวันเลือกระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในอำเภอใดมีผู้สมัครไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๓) แล้ว ให้แต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองก็ได้”

๒. เพิ่มความเป็นร่างมาตรา ๓๐/๔/๑ ดังนี้

“มาตรา ๓๐/๔/๑ ในการเลือกระดับจังหวัด ให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ที่ไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการเลือกระดับจังหวัดกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสองคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนแต่ละกลุ่มเสร็จแล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการนับคะแนนโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับห้าคนเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินห้าคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงห้าคน ให้ผู้ที่ได้คะแนนเท่านั้นเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่ที่จัดให้มีการเลือกในระหว่างดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกมีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอรวมกันแล้วไม่เกินห้าคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคน ให้ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเอง โดยให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อารเลือกของกลุ่มอื่นๆ

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) แต่ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ให้แบ่งแต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุดและในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตน จะอยู่สายใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคน มีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้กลุ่มละหนึ่งคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเอง หรือเลือกตัวเองมิได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดดำเนินการให้มีการ นับคะแนน ให้ผู้ได้รับคะแนนสูงสุดสองลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดสำหรับกลุ่มนั้น เพื่อไปดำเนินการเลือกในระดับประเทศต่อไป ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้ คะแนนสูงสุดเกินสองคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือก และในกรณีที่ มีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสองคน ให้ผู้ที่ได้คะแนนเท่านั้นเป็นผู้ได้รับเลือก

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัดส่งรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการ การเลือกระดับประเทศพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๑๐(๕) ภายในวันรุ่งขึ้นเพื่อดำเนินการ ต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ในจังหวัดใดมีผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดไม่เกินห้ากลุ่ม เมื่อได้ดำเนินการเลือกตาม (๑๓) แล้ว ให้แต่ละกลุ่ม เลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้คนละหนึ่งคน โดยผู้สมัครในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองมิได้”

มาตรา ๓๐/๕

“มาตรา ๓๐/๕ การเลือกระดับอำเภอรอบที่หนึ่ง ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอจัดให้ ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกกันเองเพื่อให้ได้ผู้ได้รับเลือกกลุ่มละห้าคน ในการนี้ ให้ผู้สมัครแต่ละคนลงคะแนน ได้สองคะแนน แต่จะลงคะแนนเลือกตนเองได้เพียงหนึ่งคะแนน

ให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มซึ่งได้รับเลือกด้วยคะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับลงไปเป็นผู้ได้รับเลือกในรอบ ที่หนึ่ง ในกรณีที่ได้คะแนนเท่ากัน การจัดลำดับให้ใช้วิธีให้ใช้วิธีการจับสลาก

ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่ถึงห้าคน ให้ถือว่าผู้สมัครเท่าที่อยู่ในกลุ่มนั้นเป็นผู้ได้รับเลือก ในรอบที่หนึ่ง

การลงคะแนน การนับคะแนน บัตรเสีย และการประกาศผลการนับคะแนนในรอบที่หนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในการเลือกระดับประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เห็นว่าควรใช้วิธีการเลือกอย่างไร

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งเห็นว่าในการเลือกระดับประเทศ ควรให้ผู้สมัครลงคะแนนเลือกได้ หนึ่งคะแนนและให้ลงคะแนนเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นได้ทั้งสิบเก้ากลุ่ม

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเป็นผู้ที่ประกอบอาชีพคล้ายคลึงกัน ก็ควรให้ แต่ละกลุ่มอาชีพเลือกกันเองเพื่อให้มีตัวแทนของกลุ่มเข้าไปเลือกผู้สมัครของกลุ่มอื่น และเสนอแก้ไข เพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๓๐/๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๐/๕ ในการเลือกระดับอำเภอหรือระดับจังหวัดซึ่งมีประชาชนให้เป็นผู้สมัครหรือผู้สมัครระดับอำเภอหรือระดับจังหวัดให้ผู้สมัครในเขตเลือกตั้งผู้สมัครที่ชนะเลือกตั้งในเขตเลือกตั้งนั้น ให้ผู้สมัครในเขตเลือกตั้งชนะเลือกตั้งได้สมัครแข่งขันในเขตเลือกตั้งอื่นได้เพียงหนึ่งครั้งเท่านั้นดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ใดไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการเลือกระดับประเทศกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสิบคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนแต่ละกลุ่มเสร็จแล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการนับคะแนนโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับสี่สิบคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่ม ในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสี่สิบคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงห้าคนให้ผู้ที่ได้คะแนนเท่านั้นเป็นผู้ได้รับเลือก

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่ที่จัดให้มีการเลือกในระหว่างดำเนินการเลือกขั้นต่อไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกมีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) ในกรณีที่กลุ่มใดไม่มีผู้ได้รับเลือกระดับจังหวัดรวมกันแล้วไม่เกินห้าคน หรือมารายงานตัวตาม (๑) ไม่เกินห้าคน ให้ผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอกลุ่มนั้นไม่ต้องดำเนินการเลือกกันเองโดยให้ถือว่าผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอทุกคนซึ่งมารายงานตัวในกลุ่มนั้นได้รับเลือกขั้นต้นสำหรับกลุ่มนั้น

(๘) กลุ่มใดไม่มีผู้ได้รับเลือกในระดับอำเภอ ให้งดการดำเนินการให้มีการเลือกสำหรับกลุ่มนั้น และไม่มีผลกระทบต่อารเลือกของกลุ่มอื่น

(๙) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) แต่ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ให้แบ่งแต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุดและในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่สายใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้กลุ่มละสิบคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตัวเองมิได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการให้มีการนับคะแนน แล้วแจ้งผลการนับคะแนนให้คณะกรรมการทราบเพื่อพิจารณาประกาศผลการเลือก โดยให้ถือว่าผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่มนั้นๆ และผู้ได้รับคะแนนลำดับที่สิบเอ็ดถึงลำดับที่สิบห้าของแต่ละกลุ่มอยู่ในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้น

(๑๓) ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งจังหวัดส่งรายชื่อผู้ได้รับเลือกตาม (๑๒) ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประเทศพร้อมด้วยเอกสารหรือข้อมูลตามมาตรา ๑๐ (๕) ภายในวันรุ่งขึ้นเพื่อดำเนินการต่อไป

ให้ผู้ที่สมัครในแต่ละกลุ่มซึ่งได้รับเลือกด้วยคะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับลงไปเป็นผู้ได้รับเลือกในรายนามที่หนึ่ง ในกรณีที่ผู้ที่ได้คะแนนเท่ากัน ทหารเลือกตั้งไม่ให้วิธีให้วิธีที่ควรสืบสอดท การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่ถึงห้าคน ให้ถือว่าผู้สมัครเท่าที่อยู่ในกลุ่มนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกในรายนามที่หนึ่ง

ทหารสงคราม ทหารรักษาดินแดน ข้าราชการ และตำรวจที่สังกัดทหารรักษาดินแดนในรายนามที่หนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ในการเลือกตั้งประเทศ กลุ่มอาชีพหนึ่งจะมีผู้สมัครจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบสี่คน จึงควรให้แต่ละกลุ่มเลือกกันเองให้มีตัวแทนจำนวนไม่น้อยกว่าสิบห้าคน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในการเลือกกันเองของแต่ละกลุ่ม อาจกำหนดให้ผู้ที่ได้รับคะแนนลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่ยี่สิบเป็นตัวแทนของกลุ่มเพื่อให้มีตัวแทนจากทั้งยี่สิบกลุ่มรวมเป็นจำนวนสี่ร้อยคน จากนั้นจึงให้ตัวแทนของแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกผู้สมัครกลุ่มอื่นที่ตนมิได้เป็นสมาชิกให้เหลือผู้สมัครจำนวนสองร้อยคน

นายภัทร คำพิทักษ์ กรรมการ กล่าวว่า หากตัวแทนทั้งยี่สิบกลุ่มมีจำนวนสี่ร้อยคนแล้ว ในการเลือกรอบที่สอง ผู้สมัครก็อาจตกลงหรือสมยอมในการเลือกเพื่อให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดได้รับการเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาได้ จึงเห็นว่าตัวแทนจากทั้งยี่สิบกลุ่มควรมีจำนวนเป็นสองเท่าของสองร้อยคน เพื่อป้องกันไม่ให้ผู้สมัครตกลงหรือสมยอมกันในการเลือกเพื่อให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดเป็นสมาชิกวุฒิสภา

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในการเลือกตั้งประเทศ เมื่อกลุ่มอาชีพหนึ่งกลุ่มมีผู้สมัครจำนวนหนึ่งร้อยห้าสิบสี่คนแล้วอาจกำหนดให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเลือกกันเองโดยให้ผู้ที่ได้คะแนนลำดับที่หนึ่งถึงยี่สิบเป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่ม และสอบถามว่า หากเกิดกรณีที่มีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้มีผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินยี่สิบคนตาม (๕) แล้ว สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะใช้วิธีการจับสลากอย่างไรเพื่อให้ได้ผู้สมัครจำนวนยี่สิบคน

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ ชี้แจงว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะดำเนินการให้ผู้สมัครในลำดับที่ยี่สิบที่ได้รับคะแนนเท่ากันมาจับสลากให้เหลือเพียงหนึ่งคน

นายศุภชัย ยาวะประภาษ กรรมการ กล่าวว่า หากเกิดกรณีที่ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มลงคะแนนให้กับผู้สมัครในลำดับที่หนึ่งถึงยี่สิบเท่านั้น อาจทำให้แต่ละกลุ่มไม่สามารถหาตัวแทนได้ครบยี่สิบคนได้

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ ชี้แจงว่า หากแต่ละกลุ่มยังไม่สามารถเลือกกันเองได้ครบจำนวนตามที่กำหนด สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะดำเนินการให้ผู้สมัครที่ยังไม่ได้รับเลือกลงคะแนนเลือกกันเองให้ได้ครบจำนวน

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า หากแต่ละกลุ่มยังไม่สามารถเลือกกันเองได้ครบจำนวนแล้ว ก็ไม่ควรกำหนดให้ผู้สมัครที่ยังไม่ได้รับเลือกลงคะแนนเลือกกันเองให้ได้ครบจำนวน เนื่องจากไม่ควรกำหนดให้ผู้ที่ไม่ได้รับการเลือกสามารถเข้ามาเป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่มได้

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคน มีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้กลุ่มละสิบคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเอง หรือเลือกตัวเองมิได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการให้มีการนับคะแนน แล้วแจ้งผลการนับคะแนนให้คณะกรรมการทราบเพื่อพิจารณาประกาศผลการเลือก โดยให้ถือว่าผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา จากกลุ่มนั้นๆ และผู้ได้รับคะแนนลำดับที่สิบเอ็ดถึงลำดับที่สิบห้าของแต่ละกลุ่มอยู่ในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้น

ให้ผู้ที่สมัครในแต่ละกลุ่มซึ่งได้รับเลือกด้วยคะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับลงไปเป็นผู้ได้รับเลือกในรายชื่อที่หนึ่ง ในกรณีที่ได้อันดับเท่ากัน ทบทวนลำดับใหม่ใช้วิธีให้ใช้วิธีทบทวนรายชื่อ การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด และให้นำความในมาตรา ๓๐/๕ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่ถึงห้าคน ให้ถือว่าผู้สมัครเท่าที่อยู่ในกลุ่มนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกในรายชื่อที่หนึ่ง

ทบทวนคะแนน ทบทวนรายชื่อ อันดับรายชื่อ และทบทวนรายชื่อผลสุดท้ายรายชื่อในรายชื่อที่หนึ่ง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

นอกจากนี้ มอบหมายให้คณะกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญปรับเลขนุมตราของร่างมาตรานี้ด้วย

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า ใน (๑๒) ที่กำหนดให้ผู้ได้รับคะแนนลำดับที่สิบเอ็ดถึงลำดับที่สิบห้าของแต่ละกลุ่มอยู่ในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้น ควรระบุด้วยว่ากรณีที่บุคคลที่อยู่ในบัญชีสำรองมีคะแนนเท่ากัน การเรียงลำดับต้องดำเนินการอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า กรณีบุคคลที่อยู่ในบัญชีสำรองมีคะแนนเท่ากัน การเรียงลำดับให้นำเรื่องการจัดเรียงลำดับผู้ได้รับเลือกที่มีคะแนนเท่ากันในระดับจังหวัดมาใช้บังคับโดยอนุโลม

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ในการเลือกระดับประเทศจะมีบุคคลจำนวนมาก อาจเกิดความไม่สงบเรียบร้อยได้ ควรให้อำนาจผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศออกระเบียบหรือคำสั่งเพื่อควบคุมดูแลความสงบเรียบร้อยภายในสถานที่เลือกได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรมีบทบัญญัติห้ามบุคคลภายนอกเข้าไปในสถานที่เลือก เว้นแต่ผู้สมัครและเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการจัดให้มีการเลือก แต่เมื่อมีการนับคะแนนให้บุคคลทั่วไปสามารถเข้าฟังการนับคะแนนได้

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุลส ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ ชี้แจงว่า ในการเลือกรอบแรกกำหนดให้ผู้สมัครลงคะแนนได้ไม่เกินสิบคะแนน ซึ่งคาดว่าจะใช้เวลาในการนับคะแนนในรอบแรกประมาณสามชั่วโมง

ประธานกรรมการกล่าวว่า การเลือกกันเองภายในกลุ่มทั้งในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ หากผู้สมัครคนใดไม่ได้รับเลือกในขั้นต้นของแต่ละกลุ่มต้องออกจากสถานที่เลือกนั้น

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุลส ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ ชี้แจงว่า การเลือกไขว้กลุ่มในระดับประเทศ กำหนดให้แต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละสิบคน ซึ่งในการนับคะแนนต้องพิจารณาในเบื้องต้นก่อนว่าผู้สมัครลงคะแนนไม่เกินสิบคะแนนหรือไม่ แล้วจึงพิจารณาต่อไปว่าผู้สมัครคนนั้นลงคะแนนให้ผู้สมัครหมายเลขใด ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาพอสมควรในการนับต่อบัตรลงคะแนนหนึ่งใบ

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มได้กลุ่มละสิบคน หมายความว่าผู้สมัครคนหนึ่งจะลงคะแนนได้ถึงสี่สิบคะแนนซึ่งเป็นจำนวนที่มากเกินไป และจะใช้ระยะเวลาในการนับคะแนนซึ่งมีโอกาสที่จะเกิดการทุจริตในการเลือกได้ง่าย ดังนั้น ควรแก้ไขความใน (๑๑) ที่เพิ่มขึ้นใหม่ เป็นดังนี้ “ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละไม่เกินห้าคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตัวเองมิได้” และมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งคำนวณระยะเวลาในการนับคะแนนในกรณีที่ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละไม่เกินห้าคนด้วย

นายอุดม รัฐอมฤต โฆษกกรรมการ กล่าวว่า กรณีบุคคลที่อยู่ในบัญชีสำรองอาจมีคะแนนที่ได้รับเลือกเท่ากัน จึงต้องมีการกำหนดวิธีการที่ใช้ในการจัดเรียงลำดับของผู้ได้รับเลือกในบัญชีสำรองด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรกำหนดให้มีการจับสลากเพื่อจัดเรียงลำดับ สำหรับบุคคลที่อยู่ในลำดับที่มีคะแนนเท่ากัน ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่อยู่ในลำดับที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา หรือเป็นผู้ที่อยู่ในบัญชีสำรอง ดังนั้น เสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสองและวรรคสาม เป็นดังนี้

“ให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มซึ่งได้รับเลือกด้วยคะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับสูงไปจนถึงผู้ได้รับเลือกในรายชื่อที่หนึ่ง ในกรณีที่ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มเท่ากัน ทบวงลำดับให้ใช้วิธีจับสลากในการจัดเรียงลำดับตาม (๑๒) สำหรับผู้ที่อยู่ในลำดับที่มีคะแนนเท่ากัน ให้จัดให้มีการจับสลากเพื่อเรียงลำดับต่อไป

ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่เพียงพอ ให้ใช้ชื่อผู้สมัครเท่าที่มีอยู่ในกลุ่มนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกในรายชื่อที่หนึ่ง การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๓๐/๕ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๐/๕ ในการเลือกระดับอำเภอประเทศรายชื่อที่หนึ่ง ให้ผู้สมัครรายชื่อพรรคการเมืองระดับอำเภอจัดให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสิบคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๑) ผู้ได้รับเลือกในระดับจังหวัดต้องมาถึงสถานที่เลือกและแสดงตนภายในเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ผู้ที่ไม่มาหรือมาไม่ทันกำหนดให้หมดสิทธิที่จะเลือกและได้รับเลือก

(๒) เมื่อผู้สมัครมาครบหรือพ้นเวลาตาม (๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มรวมอยู่ในกลุ่มเดียวกัน ณ สถานที่ที่ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศกำหนด

(๓) ให้ผู้สมัครแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกบุคคลในกลุ่มเดียวกันได้ไม่เกินสิบคน โดยจะลงคะแนนเลือกตนเองก็ได้ แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้

(๔) เมื่อการลงคะแนนแต่ละกลุ่มเสร็จแล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการนับคะแนนโดยเปิดเผย

(๕) ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับสี่สิบคนแรกเป็นผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มในกรณีที่ในลำดับใดมีผู้ได้คะแนนเท่ากันจนเป็นเหตุให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดเกินสี่สิบคน ให้ผู้ซึ่งได้คะแนนเท่ากันดังกล่าวจับสลากกันเองว่าผู้ใดจะได้รับเลือกในกลุ่มนั้น ในกรณีที่ผู้ได้คะแนนไม่ถึงสี่สิบคน แต่ถึงสี่สิบคน ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของกลุ่มนั้นมีเท่าที่มีอยู่ แต่ถ้ามีผู้ได้คะแนนไม่ถึงสี่สิบคน ให้ผู้อำนวยการ

การเลือกระดับประเทศจัดให้ผู้ที่ไม่ได้รับเลือกซึ่งยังอยู่ ณ สถานที่เลือก ลงคะแนนเลือกกันเองใหม่เพื่อให้ได้จำนวนยี่สิบคน

(๖) ในกรณีที่ผู้ซึ่งได้รับเลือกตาม (๕) ผู้ใดไม่อยู่ในสถานที่ที่จัดให้มีการเลือกในระหว่างการดำเนินการเลือกขึ้นไป ให้ผู้นั้นหมดสิทธิที่จะได้รับเลือก และให้ถือว่าผู้ซึ่งได้รับเลือกมีเพียงเท่าที่มีอยู่

(๗) เมื่อได้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มแล้ว ให้ผู้ได้รับเลือกของแต่ละกลุ่มตกลงกันว่าจะให้ผู้ใดเป็นผู้จับสลากตาม (๑๐) แต่ถ้าตกลงกันไม่ได้ให้ใช้วิธีจับสลาก

(๑๐) ให้จัดให้มีการแบ่งสายออกเป็นสายไม่เกินสี่สาย แต่ละสายประกอบด้วยจำนวนกลุ่มเท่ากัน เว้นแต่จะแบ่งให้เท่ากันไม่ได้ให้แบ่งให้แต่ละสายมีจำนวนกลุ่มใกล้เคียงกันมากที่สุด และในแต่ละสายต้องมีกลุ่มไม่เกินห้ากลุ่มแต่ต้องไม่น้อยกว่าสามกลุ่ม และให้บุคคลตาม (๙) ของแต่ละกลุ่มจับสลากว่ากลุ่มของตนจะอยู่ในสายใด

(๑๑) ให้ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นของแต่ละกลุ่มเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน โดยแต่ละคนมีสิทธิเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นแต่ละกลุ่มในสายเดียวกันได้กลุ่มละไม่เกินห้าคน ผู้ได้รับเลือกขั้นต้นในกลุ่มเดียวกันจะเลือกกันเองหรือเลือกตัวเองมิได้

(๑๒) เมื่อดำเนินการเลือกตาม (๑๑) แล้ว ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศดำเนินการให้มีการนับคะแนน แล้วแจ้งผลการนับคะแนนให้คณะกรรมการทราบเพื่อพิจารณาประกาศผลการเลือก โดยให้ถือว่าผู้ได้รับคะแนนสูงสุดในแต่ละกลุ่มตั้งแต่ลำดับที่หนึ่งถึงลำดับที่สิบเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาจากกลุ่มนั้น ๆ และผู้ได้รับคะแนนลำดับที่สิบเอ็ดถึงลำดับที่สิบห้าของแต่ละกลุ่มอยู่ในบัญชีสำรองของกลุ่มนั้น

ให้ผู้ที่สมัครในแต่ละกลุ่มซึ่งได้รับเลือกด้วยคะแนนสูงสุดเรียงตามลำดับลงไปสิบผู้ได้รับเลือกในรอบที่หนึ่ง ในกรณีที่มิได้คะแนนเท่ากัน ทหารจัดลำดับให้ใช้วิธีจับสลากในการจัดเรียงลำดับตาม (๑๒) สำหรับผู้ที่อยู่ในลำดับที่มีคะแนนเท่ากัน ให้จัดให้มีการจับสลากเพื่อเรียงลำดับต่อไป

ในกรณีที่กลุ่มใดมีผู้สมัครไม่ถึงห้าคน ให้ชื่อของผู้สมัครเท่าที่มีอยู่ในกลุ่มนั้นเป็นผู้ได้รับเลือกในรอบที่หนึ่ง การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

ทหารสงคราม ทหารนัชมหาชน บัณฑิตเสีย และทหารประทวนตติยทหารนัชมหาชนในรอบที่หนึ่ง ให้เป็นไปตามวรรคหนึ่งซึ่งที่คณะกรรมาธิการกำหนด”

มาตรา ๓๐/๖

“มาตรา ๓๐/๖ การเลือกระดับอำเภอรอบที่สอง ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอจับสลากแบ่งกลุ่มผู้สมัครออกเป็นสี่สาย สายละห้ากลุ่ม และจัดให้ผู้ได้รับเลือกในรอบที่หนึ่งแต่ละคนของแต่ละกลุ่มลงคะแนนเลือกผู้ซึ่งอยู่ในกลุ่มที่อยู่ในสายอื่นนอกจากสายของตน ในการนี้ ให้ผู้สมัครแต่ละคนลงคะแนนได้ ... คะแนน

การลงคะแนน การนับคะแนน บัณฑิตเสีย และการประกาศผลการนับคะแนนในรอบที่สอง ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มซึ่งได้รับเลือกด้วยคะแนนสูงสุดสามลำดับแรกในรอบที่สองเป็นผู้ได้รับเลือกระดับอำเภอ ในกรณีที่คะแนนเท่ากัน การจัดลำดับให้ใช้วิธีจับสลาก”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่งและวรรคสอง เป็นดังนี้

“**ทวงเลือก**ระดับอำเภอหรือระดับที่สูงกว่าให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองระดับอำเภอหรือระดับที่สูงกว่าผู้สมัครหรือพรรคการเมืองระดับสูง และระดับให้ผู้ที่ได้รับเลือกในรายชื่อที่หนึ่งแต่ละพรรคของแต่ละพรรคสูงส่งคะแนนเลือกผู้ซึ่งอยู่ในที่สูงที่อยู่ในรายชื่ออื่นนอกพรรคพรรคของของตน ในทวงนี้ ให้ผู้สมัครแต่ละพรรคส่งคะแนนได้ // คะแนนในระหว่างการดำเนินการเลือกตามมาตรา ๓๐/๔ มาตรา ๓๐/๕ และมาตรา ๓๐/๖ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้น เข้าไปในสถานที่เลือก เว้นแต่จะเป็นผู้มีหน้าที่ในการดำเนินการจัดให้มีการเลือก และห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นผู้ใดนำเครื่องมือสื่อสารใด ๆ อันจะติดต่อถึงกันได้เข้าไปในสถานที่เลือก

ทวงส่งคะแนน ทวงนับคะแนน บัตรเลือก และทวงประท้วงพรรคการเมืองระดับอำเภอหรือระดับที่สูงกว่าในรายชื่อที่สอง ให้เข้าไปทวงหรือประท้วงที่คณะกรรมการพรรคพรรคความในพรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นที่เป็นผู้พิการ ที่จำเป็นต้องนำเครื่องมือเพื่อใช้ในการลงคะแนนหรือรับข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกตามที่อยู่อาศัยหรือการเลือกระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ แล้วแต่กรณี อนุญาต”

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า นอกจากเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการจัดให้มีการเลือกแล้ว ยังมีผู้ตรวจการเลือกตั้งและผู้สังเกตการณ์การเลือกตั้งที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง อนุญาตให้เข้าไปในสถานที่เลือกด้วย

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “**ทวงเลือก**ระดับอำเภอหรือระดับที่สูงกว่าให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองระดับอำเภอหรือระดับที่สูงกว่าผู้สมัครหรือพรรคการเมืองระดับสูง และระดับให้ผู้ที่ได้รับเลือกในรายชื่อที่หนึ่งแต่ละพรรคของแต่ละพรรคสูงส่งคะแนนเลือกผู้ซึ่งอยู่ในที่สูงที่อยู่ในรายชื่ออื่นนอกพรรคพรรคของของตน ในทวงนี้ ให้ผู้สมัครแต่ละพรรคส่งคะแนนได้ // คะแนนในระหว่างการดำเนินการเลือกตามมาตรา ๓๐/๔ มาตรา ๓๐/๕ และมาตรา ๓๐/๖ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้น เข้าไปในสถานที่เลือก เว้นแต่จะเป็นผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการจัดให้มีการเลือกหรือได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ แล้วแต่กรณี และห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นผู้ใดนำเครื่องมือสื่อสารใด ๆ อันจะติดต่อถึงกันได้เข้าไปในสถานที่เลือก”

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ สอบถามว่า การห้ามมิให้ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้นผู้ใดนำเครื่องมือสื่อสารใด ๆ อันจะติดต่อถึงกันได้เข้าไปในสถานที่เลือก รวมถึงการห้ามนำเอกสารเกี่ยวกับหมายเลขและชื่อผู้สมัครเข้าไปในสถานที่เลือกด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า เอกสารเกี่ยวกับหมายเลขและชื่อผู้สมัครรวมถึงประวัติและอาชีพของผู้สมัคร คณะกรรมการการเลือกตั้งจัดทำกับผู้สมัครทุกคนอยู่แล้ว ซึ่งสามารถนำไปในสถานที่เลือกได้ และแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๓๐/๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๐/๖ **ทวงเลือก**ระดับอำเภอหรือระดับที่สูงกว่าให้ผู้สมัครหรือพรรคการเมืองระดับอำเภอหรือระดับที่สูงกว่าผู้สมัครหรือพรรคการเมืองระดับสูง และระดับให้ผู้ที่ได้รับเลือกในรายชื่อที่หนึ่งแต่ละพรรคของแต่ละพรรคสูงส่งคะแนนเลือกผู้ซึ่งอยู่ในที่สูงที่อยู่ในรายชื่ออื่นนอกพรรคพรรคของของตน ในทวงนี้ ให้ผู้สมัครแต่ละพรรคส่งคะแนนได้ // คะแนนในระหว่างการดำเนินการเลือกตามมาตรา ๓๐/๔ มาตรา ๓๐/๕ และมาตรา ๓๐/๖ ห้ามมิให้ผู้ใดซึ่งมิใช่ผู้สมัครหรือผู้ได้รับเลือกขั้นต้น เข้าไปในสถานที่เลือก เว้นแต่จะเป็นผู้มีหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการจัดให้มีการเลือกหรือได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ

ประเด็นการพิจารณา

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง เสนอตัดความในร่างมาตรา ๓๐/๘ ออกทั้งมาตรา เนื่องจากได้นำหลักการในร่างมาตรานี้ไปบัญญัติในร่างมาตรา ๓๐/๔/๑ แล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๓๐/๘ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๓๐/๙

“มาตรา ๓๐/๙ ให้ผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศจัดให้มีการเลือกระดับประเทศ ณ สถานที่เลือก ตามวันและเวลาที่คณะกรรมการกำหนด ซึ่งต้องเป็นวันเดียวกันทั่วประเทศ

ให้นำความในมาตรา ๓๐/๔ มาตรา ๓๐/๕ มาตรา ๓๐/๖ และมาตรา ๓๐/๗ มาใช้บังคับแก่การเลือกระดับประเทศด้วยโดยอนุโลม แต่ให้ผู้สมัครในแต่ละกลุ่มซึ่งได้รับเลือกในรอบที่สองด้วยคะแนนสูงสุดสิบห้าลำดับแรกเป็นผู้ได้รับเลือกระดับประเทศ”

ประเด็นการพิจารณา

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง เสนอตัดความในร่างมาตรา ๓๐/๙ ออกทั้งมาตรา เนื่องจากได้นำหลักการในร่างมาตรานี้ไปบัญญัติในร่างมาตรา ๓๐/๕ แล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๓๐/๙ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๓๐/๑๐

“มาตรา ๓๐/๑๐ ให้คณะกรรมการประกาศให้ผู้ได้รับเลือกระดับประเทศสิบห้าลำดับแรกของแต่ละกลุ่มเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามมาตรา ๖ และให้ประกาศให้ผู้ได้รับเลือกห้าลำดับถัดไปอยู่ในบัญชีสำรอง

ถ้าการเลือกระดับประเทศในกลุ่มใดมีผู้ได้รับเลือกไม่ถึงสิบคน ให้คณะกรรมการจัดให้ผู้ได้รับเลือกในแต่ละกลุ่มจับสลากกันเองเพื่อเลือกผู้แทนกลุ่มละหนึ่งคน เพื่อมาจับสลากกันว่าจะเลือกผู้รับเลือกในบัญชีสำรองของกลุ่มใดขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มที่ว่าง”

ประเด็นการพิจารณา

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง เสนอตัดความในร่างมาตรา ๓๐/๑๐ ออกทั้งมาตรา เนื่องจากได้นำหลักการในร่างมาตรานี้ไปบัญญัติในร่างมาตรา ๓๐/๕ แล้ว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๓๐/๑๐ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๓๐/๑๑

“มาตรา ๓๐/๑๑ ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภากลุ่มใดมีจำนวนไม่ครบตามวรรคหนึ่ง ไม่ว่าจะเพราะเหตุตำแหน่งว่างลง หรือด้วยเหตุอื่นใดอันมิใช่เพราะเหตุถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา ให้คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของแต่ละกลุ่มขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามลำดับและให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่ ในระหว่างที่บุคคลดังกล่าวยังมีได้เข้ารับตำแหน่ง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

หากมีกรณีที่ต้องเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองใดขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามวรรคสาม แต่ไม่มีบุคคลในบัญชีสำรองในกลุ่มนั้นเหลืออยู่ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการแจ้งประธานวุฒิสภาทราบ

ในการนี้ ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าจะเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองในกลุ่มอื่นใดที่ยังมีผู้อยู่ในบัญชีสำรอง ขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนและแจ้งให้คณะกรรมการทราบเพื่อให้คณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนโดยเรียงตามลำดับ”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคหนึ่ง เป็นดังนี้ “ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภากลุ่มใดมีจำนวนไม่ครบ **ตามวรรคหนึ่ง** ไม่ว่าจะเพราะเหตุตำแหน่งว่างลง หรือด้วยเหตุอื่นใดอันมิใช่เพราะเหตุถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา ให้ ประธานวุฒิสภาแจ้งให้คณะกรรมการทราบ และให้คณะกรรมการประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของแต่ละกลุ่มขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามลำดับและให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่ ในระหว่างที่บุคคลดังกล่าวยังมีได้เข้ารับตำแหน่ง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่”

นายวรวงศ์ อนันต์เจริญกิจ ผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและบุคลากรการเลือกตั้ง สอบถามว่า หากปรับบทบัญญัติในวรรคหนึ่งโดยให้ประธานวุฒิสภาเป็นผู้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของแต่ละกลุ่มขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่าง จะเหมาะสมหรือไม่ เนื่องจากกรณีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อว่างลง รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๕ วรรคหนึ่ง (๒) กำหนดให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรประกาศให้ผู้มีชื่ออยู่ในลำดับถัดไปในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองนั้นเลื่อนขึ้นมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง

ประธานกรรมการกล่าวว่า บุคคลผู้อยู่ในบัญชีสำรองของแต่ละกลุ่มยังไม่ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา แต่หากมีเหตุที่ทำให้ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาว่างลง ให้เลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของแต่ละกลุ่มขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตำแหน่งที่ว่างจึงเป็นการเลื่อนโดยอัตโนมัติ ซึ่งจะแตกต่างกับการให้ผู้มีชื่ออยู่ในลำดับถัดไปในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองเลื่อนขึ้นมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างซึ่งถือว่าผู้อยู่ในบัญชีรายชื่อเป็นผู้ที่มาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง ดังนั้น การประกาศเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของแต่ละกลุ่มขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนควรกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ประกาศ

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุลศล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ กล่าวว่า ชี้แจงว่า การประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการประกาศผลการเลือกตั้ง ส่วนการเลื่อนผู้มีชื่ออยู่ในลำดับถัดไปในบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองขึ้นมาเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่างเป็นหน้าที่ของประธานสภาผู้แทนราษฎร

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๓๐/๑๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๐/๑๑ ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภากลุ่มใดมีจำนวนไม่ครบ **ตามวรรคหนึ่ง** ไม่ว่าจะเพราะเหตุตำแหน่งว่างลง หรือด้วยเหตุอื่นใดอันมิใช่เพราะเหตุถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา ให้ **คณะกรรมาธิการ** ประธานวุฒิสภาประกาศในราชกิจจานุเบกษาเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของ **แต่ละ** กลุ่มนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามลำดับและให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่ ในระหว่างที่บุคคลดังกล่าวยังมีได้เข้ารับตำแหน่ง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

หากมีกรณีที่ต้องเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มใดขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามวรรค **สอง**หนึ่ง แต่ไม่มีบุคคลในบัญชีสำรอง **ใน**ของกลุ่มนั้นเหลืออยู่ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้ **คณะกรรมาธิการ** **แห่ง**พรรค **วุฒิสภา** **ทราบ** **ใน** **ทันที** ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าจะเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรอง

ในกลุ่มอื่นใดที่ยังมีผู้อยู่ในบัญชีสำรองเหลืออยู่ แล้วดำเนินการเลื่อนบุคคลนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนและสั่งให้คณะกรรมการสรรหาพรรคการเมืองให้คณะกรรมการพรรคการเมืองที่สรรหาบุคคลดังกล่าวให้ผลเฉพาะการแต่งตั้งครั้งนั้น”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๓๐/๑๑ เป็นดังนี้

“มาตรา ๓๐/๑๑ ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มใดมีจำนวนไม่ครบตามที่กำหนดไว้ ไม่ว่าจะเพราะเหตุตำแหน่งว่างลง หรือด้วยเหตุอื่นใดอันมิใช่เพราะเหตุถึงคราวออกตามอายุของวุฒิสภา ให้คณะกรรมการสรรหาพรรคการเมืองประกาศในราชกิจจานุเบกษาเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของวุฒิสภาในกลุ่มนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามลำดับและให้ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของวุฒิสภาที่เหลืออยู่ ในระหว่างที่บุคคลดังกล่าวยังมิได้เข้ารับตำแหน่ง ให้วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาเท่าที่มีอยู่

หากมีกรณีที่ต้องเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองของกลุ่มใดขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนตามวรรคสองนี้ แต่ไม่มีบุคคลในบัญชีสำรองในกลุ่มนั้นเหลืออยู่ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการสรรหาพรรคการเมืองวุฒิสภาพรรคการเมืองนั้น ให้ประธานวุฒิสภาจับสลากว่าจะเลื่อนบุคคลในบัญชีสำรองในกลุ่มอื่นใดที่ยังมีผู้อยู่ในบัญชีสำรองเหลืออยู่ แล้วดำเนินการเลื่อนบุคคลนั้นขึ้นดำรงตำแหน่งสมาชิกวุฒิสภาแทนและสั่งให้คณะกรรมการสรรหาพรรคการเมืองให้คณะกรรมการพรรคการเมืองที่สรรหาบุคคลดังกล่าวให้ผลเฉพาะการแต่งตั้งครั้งนั้น”

มาตรา ๓๐/๑๒

“มาตรา ๓๐/๑๒ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เป็นเหตุให้ไม่สามารถจัดการเลือกสมาชิกวุฒิสภา ณ ที่เลือกใดในวันที่คณะกรรมการประกาศกำหนด คณะกรรมการจะกำหนดวันเลือกใหม่ก็ได้ แต่ต้องจัดให้มีการเลือกภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เหตุดังกล่าวสิ้นสุดลง”

ประเด็นการพิจารณา

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ร่างมาตรา ๗/๖ มีบทบัญญัติครอบคลุมหลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๓๐/๑๒ แล้ว

ประธานกรรมการเสนอต่อร่างมาตรา ๓๐/๑๒ ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติต่อร่างมาตรา ๓๐/๑๒ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๓๑

“มาตรา ๓๑ กรณีพบเหตุตามมาตรา ๓๐ ภายหลังคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศผลการเลือกตั้งแล้ว หากคณะกรรมการการเลือกตั้ง เห็นควรสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าว ให้ยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อพิจารณาสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของบุคคลดังกล่าว

เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้บุคคลนั้นพ้นจากตำแหน่งและให้ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาในบัญชีกลุ่มนั้นในลำดับถัดไปเป็นผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาแทน”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเสนอตัดร่างมาตรา ๓๑ ออกทั้งมาตรา
มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๓๑ ออกทั้งมาตรา

๒. หมายเลขที่จะใช้เลือกสมาชิกวุฒิสภา

“๒. หมายเลขที่จะใช้เลือกสมาชิกวุฒิสภา”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเสนอตัดบทบัญญัติใน ๒. หมายเลขที่จะใช้เลือกสมาชิกวุฒิสภา ร่างมาตรา ๓๒ ออกทั้งหมด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดบทบัญญัติใน ๒. หมายเลขที่จะใช้เลือกสมาชิกวุฒิสภา ร่างมาตรา ๓๒ ออกทั้งหมด

ส่วนที่ ๕ ผู้มีสิทธิเลือกและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือก

“ส่วนที่ ๕

ผู้มีสิทธิเลือกและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือก”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเสนอตัดบทบัญญัติในส่วนที่ ๕ ผู้มีสิทธิเลือกและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือก ตั้งแต่ร่างมาตรา ๓๓ ถึงร่างมาตรา ๓๔ ออกทั้งหมด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดบทบัญญัติในส่วนที่ ๕ ผู้มีสิทธิเลือกและบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือก ตั้งแต่ร่างมาตรา ๓๓ ถึงร่างมาตรา ๓๔ ออกทั้งหมด

ส่วนที่ ๖ วิธีการแนะนำตัว

“ส่วนที่ ๖

วิธีการแนะนำตัว”

ประเด็นการพิจารณา

คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเสนอตัดบทบัญญัติในส่วนที่ ๖ วิธีการแนะนำตัว ร่างมาตรา ๓๕ ออกทั้งหมด

มติที่ประชุม

คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเสนอตัดบทบัญญัติในส่วนที่ ๖ วิธีการแนะนำตัว ร่างมาตรา ๓๕ ออกทั้งหมด

ส่วนที่ ๗ การเลือก การนับคะแนน และการประกาศผลการเลือก

“ส่วนที่ ๗

การเลือก การนับคะแนน และการประกาศผลการเลือก”

ประเด็นการพิจารณา

คณะกรรมการกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญเสนอตัดบทบัญญัติในส่วนที่ ๗ การเลือก การนับคะแนน และการประกาศผลการเลือก ตั้งแต่ร่างมาตรา ๓๖ ถึงร่างมาตรา ๔๙ และร่างมาตรา ๕๒ ถึงร่างมาตรา ๖๓ ออกทั้งหมด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดบทบัญญัติในส่วนที่ ๗ การเลือก การนับคะแนน และการประกาศผลการเลือก ตั้งแต่ร่างมาตรา ๓๖ ถึงร่างมาตรา ๔๙ และร่างมาตรา ๕๒ ถึงร่างมาตรา ๖๓ ออกทั้งหมด

มาตรา ๕๐

“มาตรา ๕๐ ถ้าการนับคะแนน ณ สถานที่เลือกใดไม่สามารถกระทำได้หรือไม่สามารถนับคะแนน ได้จนเสร็จสิ้นอันเนื่องจากเกิดเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย เหตุสุดวิสัยหรือเหตุจำเป็นอย่างอื่น หรือด้วยความจำเป็นตามสภาพที่อาจมีผลต่อความปลอดภัย ให้ผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำจังหวัดประกาศงดการนับคะแนนสำหรับหน่วยเลือกนั้น แล้วรายงานต่อคณะกรรมการทราบโดยเร็วพร้อมทั้งกำหนดวัน เวลา และสถานที่นับคะแนนใหม่ เว้นแต่คณะกรรมการจะกำหนดเป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ การเก็บรักษา บัตรลงคะแนน หีบบัตรลงคะแนนและเอกสารเกี่ยวกับการเลือก รวมทั้งวิธีการนับคะแนนใหม่ ให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง กล่าวว่า ร่างมาตรา ๗/๖ มีบทบัญญัติครอบคลุมหลักการที่บัญญัติในร่างมาตรา ๕๐ แล้ว

ประธานกรรมการเสนอตัดร่างมาตรา ๕๐ ออกทั้งมาตรา

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติตัดร่างมาตรา ๕๐ ออกทั้งมาตรา

มาตรา ๕๑

“มาตรา ๕๑ บัตรลงคะแนนดังต่อไปนี้ให้ถือเป็นบัตรเสีย และมีให้นับเป็นคะแนน

- (๑) บัตรปลอม
- (๒) บัตรที่มีใช้บัตรซึ่งกรรมการประจำหน่วยเลือกมอบให้
- (๓) บัตรที่มีได้เขียนหมายเลขผู้สมัครใน “ช่องลงคะแนน”
- (๔) บัตรที่มีการเขียนข้อความหรือถ้อยคำอื่นลงไป
- (๕) บัตรที่เขียนหมายเลขผู้สมัครนอก “ช่องลงคะแนน”
- (๖) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนให้แก่ผู้สมัครผู้ใด
- (๗) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดว่าเป็นบัตรเสีย”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการสอบถามว่า ความว่า “บัตรที่มีใช้บัตรซึ่งกรรมการประจำหน่วยเลือกมอบให้” ใน (๒) มีลักษณะอย่างไรและถือว่าเป็นบัตรปลอมหรือไม่

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุลศล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและออกเสียงประชามติ ๒ ชี้แจงว่า ความว่า “บัตรที่มีใช้บัตรซึ่งกรรมการประจำหน่วยเลือกมอบให้” ตามที่บัญญัติใน (๒) เป็นบัตรลงคะแนนสำหรับใช้ในการลงคะแนนเลือกสมาชิกวุฒิสภาจริง แต่บัตรลงคะแนนดังกล่าวมิได้รับ

จากเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกที่รับผิดชอบโดยตรง ซึ่งในทางปฏิบัติบัตรลงคะแนนตาม (๒) จะไม่เกิดขึ้น เนื่องจากเมื่อผู้มาใช้สิทธิเลือกสมาชิกวุฒิสภาเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกจะให้ผู้มีสิทธิเลือกลงลายมือชื่อรับบัตรลงคะแนน

ประธานกรรมการกล่าวว่า บัตรลงคะแนนตาม (๒) อาจเกิดจากเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง หรือโรงพิมพ์ที่รับดำเนินการจัดพิมพ์บัตรลงคะแนนกระทำทุจริตด้วยวิธีการผลิตบัตรลงคะแนนในจำนวนที่เกินจำนวนที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินการจัดพิมพ์ก็ได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ในอดีตที่ผ่านคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ออกแบบระบบการจัดพิมพ์บัตรเลือกตั้งโดยจะใช้โรงพิมพ์ของหน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดำเนินการจัดพิมพ์บัตรเลือกตั้ง เช่น โรงพิมพ์อาสารักษาดินแดน เป็นต้น และในขั้นตอนการดำเนินการจัดพิมพ์คณะกรรมการการเลือกตั้งจะจัดส่งเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งไปควบคุมการจัดพิมพ์ นอกจากนั้น ในขั้นตอนการนำบัตรเลือกตั้งไปใช้ในการเลือกตั้ง บัตรเลือกตั้งทุกใบจะต้องมีตราประทับของคณะกรรมการประจำหน่วยเลือกตั้งด้วย

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ สอบถามว่า กรณีบัตรลงคะแนนที่ผู้ออกเสียงลงคะแนนมีทั้งส่วนที่เป็นบัตรดีและบัตรเสียในบัตรลงคะแนนใบเดียวกัน จะถือว่าเป็นบัตรเสียทั้งใบ หรือเป็นบัตรเสียเฉพาะที่ไม่ถูกต้อง

ประธานกรรมการสอบถามว่า บทบัญญัติใน (๒) จะมีวิธีการบัญญัติอย่างไรเพื่อป้องกันมิให้นำบัตรลงคะแนนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้จัดพิมพ์นำไปใช้ทุจริตในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา

นายอัชพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า บทบัญญัติใน (๑) กรณีบัตรปลอม ควรกำหนดให้หมายความรวมถึงบัตรลงคะแนนทุกชนิดที่มีผู้นำมาใช้ในการเลือกสมาชิกวุฒิสภา แต่บัตรลงคะแนนดังกล่าวมิได้รับจากเจ้าหน้าที่ประจำหน่วยเลือกให้ถือว่าเป็นบัตรปลอมทั้งหมด

นายวรพงศ์ อนันต์เจริญกิจ ผู้อำนวยการฝ่ายแผนงานและบุคลากรการเลือกตั้ง สอบถามว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ยังมีบทบัญญัติรองรับเกี่ยวกับวิธีการลงคะแนนเลือกสมาชิกวุฒิสภา

ประธานกรรมการสอบถามว่า บัตรเลือกตั้งลักษณะใดที่จะถือว่าเป็นบัตรเลือกตั้งปลอม และในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีบทบัญญัติกำหนดเกี่ยวกับบัตรเลือกตั้งที่จะถือว่าเป็นบัตรปลอมไว้หรือไม่

ว่าที่ร้อยตรี วันชัย ใจกุล ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ๒ กล่าวว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ไม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับบัตรเลือกตั้งที่จะถือว่าเป็นบัตรปลอม

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๘๒ วรรคสาม บัญญัติว่า

“บัตรเลือกตั้งดังต่อไปนี้ให้ถือว่าเป็นบัตรเสีย

(๑) บัตรปลอม

(๒) บัตรที่มีเครื่องหมายลงคะแนนเลือกตั้ง

(๓) บัตรเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งที่ทำเครื่องหมายลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครเกินจำนวนหนึ่งคน หรือบัตรเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อที่ทำเครื่องหมายลงคะแนนเลือกพรรคการเมืองเกินหนึ่งพรรคการเมือง

(๔) บัตรที่ไม่อาจทราบได้ว่าลงคะแนนเลือกตั้งให้กับผู้สมัครแบบแบ่งเขตเลือกตั้งผู้ใดหรือพรรคการเมืองที่ส่งสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองใด

(๕) บัตรที่ได้ทำเครื่องหมายลงคะแนนเลือกตั้งให้แก่ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้งหรือแบบบัญชีรายชื่อ แล้วทำเครื่องหมายในช่องไม่ประสงค์จะลงคะแนนเลือกตั้งด้วย

(๖) บัตรเสียอื่นที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ร่างมาตรา ๕๑ ควรบัญญัติบทบังคับว่าบัตรลงคะแนนในลักษณะใดบ้างที่จะถือว่าเป็นบัตรเสีย ส่วนวิธีการ หรือรายละเอียดควรให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้กำหนด ดังนั้นเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรานี้ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๑ บัตรลงคะแนนดังต่อไปนี้ให้ถือเป็นบัตรเสีย และมีให้นับเป็นคะแนน

(๑) บัตรปลอม

(๒) บัตรที่มีใช้บัตรซึ่งทรงตราพระราชกำหนดลงคะแนนลับ

(๓) บัตรที่มีได้เขียนลงคะแนนผู้สมัครใน “ช่องลงคะแนน”

(๔) บัตรที่มีการเขียนข้อความหรือถ้อยคำอื่นลงไป

(๕) บัตรที่เขียนลงคะแนนผู้สมัครนอก “ช่องลงคะแนน”

(๖) บัตรที่ไม่ลงคะแนนให้ผู้สมัครผู้ใด

(๖/๑) บัตรที่ลงคะแนนให้ตนเองในกรณีที่ห้ามลงคะแนนให้ตนเอง

(๖/๒) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนน

(๖/๓) บัตรที่ลงคะแนนให้ผู้ที่ไม่มีสิทธิเลือกหรือได้รับเลือก

(๗) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดว่าเป็นบัตรเสีย”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ควรกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ครอบครองบัตรปลอม โดยให้ถือว่าเป็นความผิดอาญาเพื่อให้เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถจับกุมผู้ครอบครองได้ทันทีในกรณีที่ตรวจพบ

ประธานกรรมการสอบถามว่า บัตรเลือกตั้งหรือบัตรลงคะแนนเลือกสมาชิกวุฒิสภาที่โรงพิมพ์จัดพิมพ์เกินจำนวนที่คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งให้ดำเนินการ ส่วนที่เกินถือว่าเป็นบัตรปลอมหรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า ตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง บัตรเลือกตั้งที่จะนำไปใช้ในการเลือกตั้ง คณะกรรมการประจำเขตเลือกตั้งจะต้องประทับตราในบัตรเลือกตั้งทุกใบ และนำบัตรเลือกตั้งไปใช้ในหน่วยเลือกตั้งใด จำนวนเท่าใด จะต้องมีการชี้แจงรายละเอียดด้วย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรกำหนดบทกำหนดโทษโดยมีสาระสำคัญว่า ผู้ใดซึ่งมิใช่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งหรือครอบครองบัตรไม่ว่าจะเป็นบัตรเลือกตั้งที่จัดพิมพ์โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งหรือที่ปลอมขึ้นมีความผิด

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๕๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๕๑ บัตรลงคะแนนดังต่อไปนี้ให้ถือเป็นบัตรเสีย และมีให้นับเป็นคะแนน

(๑) บัตรปลอม

(๒) บัตรที่มีใช้บัตรซึ่งทรงตราพระราชกำหนดลงคะแนนลับ

(๓) บัตรที่มีได้เขียนลงคะแนนผู้สมัครใน “ช่องลงคะแนน”

- (๔) บัตรที่มีการเขียนข้อความหรือถ้อยคำอื่นลงไป
(๕) บัตรที่เขียนชวงชเลขผู้สมัครนอกที่ “ชวงชเลขแทน”
(๖) บัตรที่ไม่ชวงชทรวขได้วเลขแทนให้แก่ผู้สมัครผู้ใด
 (๖/๑) บัตรที่ลงคะแนนให้ตนเองในกรณีห้ามลงคะแนนให้ตนเอง
 (๖/๒) บัตรที่ลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนน
 (๖/๓) บัตรที่ลงคะแนนให้ผู้ที่ไม่มีสิทธิเลือกหรือได้รับเลือก
 (๗) บัตรที่มีลักษณะตามที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดว่าเป็นบัตรเสีย”

หมวด ๒ การสืบสวน หรือไต่สวน และวินิจฉัย

“หมวด ๒

การสืบสวน หรือไต่สวน และวินิจฉัย”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อหมวด ๒ การสืบสวน หรือไต่สวน และวินิจฉัย โดยไม่มีการแก้ไข

ส่วนที่ ๑ การดำเนินการกรณีการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม

“ส่วนที่ ๑

การดำเนินการกรณีการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม”

ประเด็นการพิจารณา

- ไม่มี -

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบชื่อส่วนที่ ๑ การดำเนินการกรณีการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๔

“มาตรา ๖๔ ก่อนประกาศผลการเลือก หากคณะกรรมการมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือก และสั่งให้ดำเนินการเลือกใหม่ หรือนับคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกนั้น

การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่งให้กรรมการแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำความผิดมีอำนาจกระทำได้สำหรับหน่วยเลือกที่พบเห็นการกระทำความผิด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอเพิ่มความเป็นวรรคสาม ดังนี้ “ผู้ตรวจการเลือกตั้ง และผู้อำนวยการเลือกระดับอำเภอ ผู้อำนวยการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการเลือกระดับประเทศ ผู้ใดพบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่ต้องรายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทรวขโดยพลัน”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าววว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติวว่า “ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งหรือการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้วว่าการเลือกตั้งหรือการเลือกนั้นมิได้

เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจสั่งให้มีการเลือกตั้งหรือการเลือกใหม่ ในหน่วยเลือกตั้งหรือเขตเลือกตั้งนั้น ถ้าผู้กระทำการนั้นเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือผู้สมัครรับเลือก แล้วแต่กรณี หรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวตามมาตรา ๒๒๔ (๔)” ควรปรับบทบัญญัติในวรรคหนึ่งให้มีลักษณะเดียวกับที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๒๕ วรรคหนึ่งหรือไม่ และควรบัญญัติหลักการดังกล่าวไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า หลักการที่บัญญัติในร่างมาตรานี้ควรนำไปบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขร่างมาตรา ๖๔ เป็นดังนี้

“มาตรา ๖๔ ก่อนประกาศผลการเลือก หากคณะกรรมการมีเหตุอันควรสงสัยว่าการเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งระงับ ยับยั้ง แก้ไข เปลี่ยนแปลง หรือยกเลิกการเลือก และสั่งให้ดำเนินการเลือกใหม่ หรือนับคะแนนใหม่ในหน่วยเลือกนั้น

การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่งให้กรรมการแต่ละคนซึ่งพบเห็นการกระทำความผิดมีอำนาจกระทำได้สำหรับหน่วยเลือกที่พบเห็นการกระทำความผิด ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้ตรวจการเลือกตั้ง และผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ ผู้อำนวยการการเลือกระดับจังหวัด หรือผู้อำนวยการการเลือกระดับประเทศ ผู้ใดพบเห็นการกระทำตามวรรคหนึ่ง มีหน้าที่ต้องรายงานให้คณะกรรมการหรือกรรมการทราบโดยพลัน”

มาตรา ๖๕

“มาตรา ๖๕ ก่อนประกาศผลการเลือก ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครเป็นผู้กระทำการหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่นทำให้การเลือกมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม ให้คณะกรรมการสั่งระงับสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวเป็นระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี

คำสั่งคณะกรรมการการเลือกตั้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นที่สุด”

ประเด็นการพิจารณา

นายศุภชัย ยาวะประภาช กรรมการ สอบถามว่า การประกาศผลการเลือกตามความในร่างมาตรานี้หมายถึงการประกาศผลการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศใช่หรือไม่ และการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอและระดับจังหวัดจะมีการประกาศผลการเลือกด้วยหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การประกาศผลการเลือกตามความในร่างมาตรานี้ หมายถึงการประกาศผลการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับประเทศ โดยการเลือกสมาชิกวุฒิสภาระดับอำเภอและระดับจังหวัด ก็จะมีการประกาศผลการเลือกด้วยเช่นกัน

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติเห็นชอบร่างมาตรา ๖๕ โดยไม่มีการแก้ไข

มาตรา ๖๖

“มาตรา ๖๖ เมื่อมีการดำเนินการตามมาตรา ๖๕ หรือภายหลังประกาศผลการเลือกแล้ว ถ้ามีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้สมัครกระทำการทุจริตในการเลือกหรือรู้เห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น

ให้คณะกรรมการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเพื่อสั่งให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครนั้น

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากเป็นการกระทำความผิดตามมาตรา ๗๔ หรือมาตรา ๘๐ ให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง กรณีเป็นการกระทำความผิดในมาตราอื่นๆ ให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้สมัครนั้นเป็นเวลาสิบปี

การพิจารณาของศาลฎีกาให้นำสำนวนการสืบสวนหรือไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหลักในการพิจารณา และเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้ศาลมีอำนาจสั่งไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้

เมื่อศาลฎีกามีคำสั่งรับคำร้องไว้พิจารณาแล้ว ถ้าผู้ถูกกล่าวหาเป็นสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้นั้นหยุดปฏิบัติหน้าที่จนกว่าศาลฎีกาจะพิพากษาว่าผู้นั้นมิได้กระทำความผิด เมื่อศาลฎีกามีคำพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิดให้สมาชิกภาพของสมาชิกวุฒิสภาผู้นั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันที่หยุดปฏิบัติหน้าที่”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสาม เป็นดังนี้ “การพิจารณาของศาลฎีกาให้นำสำนวนการสืบสวนหรือไต่สวนของคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นหลักในการพิจารณา **แต่**เพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม ให้ศาลมีอำนาจสั่งไต่สวนข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้”

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่ การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามความในวรรคสองควรนำไปกำหนดไว้ในร่างมาตรา ๗๔ และร่างมาตรา ๘๐ ซึ่งกำหนดไว้ในหมวด ๓ บทกำหนดโทษ

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้กำหนดให้ผู้สมัครมีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านกรณีผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัคร หรือลบชื่อผู้สมัครต่อศาลอุทธรณ์ไว้ด้วยหรือไม่

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๗/๑๐ กำหนดให้ผู้สมัครมีสิทธิในการยื่นคำร้องคัดค้านกรณีผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอสั่งไม่รับสมัคร หรือลบชื่อผู้สมัครต่อศาลอุทธรณ์ไว้แล้ว

ประธานกรรมการมอบหมายให้คณะอนุกรรมการร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญนำเรื่องการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามความในวรรคสองของร่างมาตรานี้ไปกำหนดไว้ในส่วนท้ายของร่างมาตรา ๗๔ และร่างมาตรา ๘๐

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๖๖

มาตรา ๖๗ คณะกรรมการตัดออก

มาตรา ๖๘

“มาตรา ๖๘ ในกรณีที่มีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใด ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกไปเลือกให้แก่ผู้สมัครหรือให้งดเว้นเลือกให้แก่ผู้สมัคร ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินของผู้นั้นไว้เป็นการชั่วคราวจนกว่าศาลจะมีคำสั่ง

ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งที่การยึดหรืออายัดอยู่ในเขตศาลภายในสามวันนับแต่วันยึดหรืออายัดตามวรรคหนึ่ง เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียว

ให้แล้วเสร็จภายในห้าวันนับแต่วันได้รับคำร้องถ้าศาลเห็นว่าเงินหรือทรัพย์สินตามคำร้องน่าจะใช้หรือจะใช้เพื่อการเลือกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ศาลมีคำสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินนั้นไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือก”

ประเด็นการพิจารณา

นายอภิชาติ สุข์คานนท์ รองประธานกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า ความในวรรคสอง ควรตัดคำว่า “การเลือกตั้ง” ออกจากคำว่า “คณะกรรมการการเลือกตั้ง”

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “ให้คณะกรรมการ**ทวงสิทธิ์**ยื่นคำร้องต่อศาลจังหวัดหรือศาลแพ่งที่การยึดหรืออายัดอยู่ในเขตศาลภายในสามวันนับแต่วันยึดหรืออายัดตามวรรคหนึ่ง เมื่อศาลได้รับคำร้องแล้วให้ดำเนินการไต่สวนฝ่ายเดียวให้แล้วเสร็จภายในห้าวันนับแต่วันได้รับคำร้อง ถ้าศาลเห็นว่าเงินหรือทรัพย์สินตามคำร้องน่าจะใช้หรือจะใช้เพื่อการเลือกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ให้ศาลมีคำสั่งยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินนั้นไว้จนกว่าจะมีการประกาศผลการเลือก” และสอบถามว่าความในร่างมาตรานี้กำหนดขึ้นเพราะเหตุใด และนำมาจากหลักการของกฎหมายใด

นายอริคม อินทุภูติ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรานี้ อานาจหลักการมาจากมาตรา ๑๐๗ ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

ประธานกรรมการสอบถามว่า ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินไว้ด้วยหรือไม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ชี้แจงว่า ความในมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดไว้ว่า “เมื่อปรากฏหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่ามีบุคคลใดดำเนินการด้านธุรกรรมทางการเงินผลิตหรือเตรียมการผลิตวัสดุอุปกรณ์ที่อาจใช้ในการจัดการเลือกตั้งโดยไม่มีอำนาจ ใช้เงินหรือทรัพย์สินหรืออิทธิพลคุกคามเพื่อให้คุณให้โทษแก่ผู้สมัครหรือพรรคการเมือง หรือดำเนินการอื่นตามที่คณะกรรมการกำหนดอันจะเป็นผลให้การเลือกตั้งมิได้เป็นไปโดยสุจริตหรือเที่ยงธรรม หรือเป็นไปโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้บุคคลนั้นระงับการดำเนินการนั้นไว้เป็นการชั่วคราวภายในเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่เกินหกสิบวัน”

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในมาตรา ๓๓ วรรคหนึ่ง ของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๖๐ ไม่ครอบคลุมถึงการยึดหรืออายัดเงินหรือทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตตามความในร่างมาตรานี้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า หากมีหลักฐานอันควรเชื่อได้ว่าผู้ใด ให้ เสนอให้ สัญญาว่าจะให้หรือจัดเตรียมเพื่อจะให้ เงิน ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อจูงใจให้ผู้มีสิทธิเลือกไปเลือกให้แก่ผู้สมัครหรือให้งดเว้นเลือกให้แก่ผู้สมัครตามความในร่างมาตรานี้ เจ้าหน้าที่ตำรวจก็จะทำการจับกุมผู้กระทำความผิดและยึดเงินหรือทรัพย์สินดังกล่าวไว้เป็นของกลางอยู่แล้ว

นางสาวสง่า ทาทอง ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติ ชี้แจงว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจะพิจารณาตรวจสอบอีกครั้งว่าความในร่างมาตรานี้นำมาจากกฎหมายใด ส่วนความในร่างมาตรา ๖๙ คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้เสนอเพิ่มขึ้นใหม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า บางกรณีการถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือถูกเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งไม่ได้เกิดจากกระทำทุจริตในการเลือกสมาชิกวุฒิสภาเท่านั้น หรืออาจเกิดจากการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นก่อนหรือภายหลังการเลือกสมาชิกวุฒิสภาก็ได้ จึงไม่เหมาะสมที่จะกำหนดให้มีการคืนเงินประจำ

ตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่ได้รับมาเนื่องจากการดำรงตำแหน่งกรณีที่มีการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งในทุกกรณีไว้ในร่างมาตรา ๖๙ ในประเด็นนี้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และคณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญพิจารณาว่าควรกำหนดให้การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งกรณีใดบ้างที่จะกำหนดให้มีการคืนเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่ได้รับมา

นายอติคม อินทุพุฒิ ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ชี้แจงว่า ความในร่างมาตรา ๖๙ อาจจะนำมาจากความในมาตรา ๙๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ที่กำหนดไว้ว่า “การออกจากตำแหน่งของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาภายหลังวันที่สมาชิกภาพสิ้นสุดลง หรือวันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยว่าสมาชิกภาพของสมาชิกคนใดคนหนึ่งสิ้นสุดลง ย่อมไม่กระทบกระเทือนกิจการที่สมาชิกผู้นั้นได้กระทำไปในหน้าที่สมาชิก รวมทั้งการได้รับเงินประจำตำแหน่งหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นก่อนที่สมาชิกผู้นั้นออกจากตำแหน่ง หรือก่อนที่ประธานแห่งสภาที่ผู้นั้นเป็นสมาชิกได้รับแจ้งคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแต่กรณี เว้นแต่ในกรณีที่ออกจากตำแหน่งเพราะเหตุที่ผู้นั้นได้รับเลือกตั้งหรือสรรหามาโดยไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ให้คืนเงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นที่ผู้นั้นได้รับมาเนื่องจากการดำรงตำแหน่งดังกล่าว”

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกระทำความผิดที่นำไปสู่เหตุแห่งความสิ้นสุดของสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภาตามความในมาตรา ๙๒ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เป็นกรณีที่เกิดจากการกระทำความผิดในการเลือกตั้งเท่านั้น ส่วนความในร่างมาตรา ๖๙ ถือเอาการเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง และการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของศาลฎีกาเป็นหลักในการคืนเงิน ซึ่งเหตุที่จะนำไปสู่การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวมีหลายประการ ความในร่างมาตรานี้ คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญต้องนำกลับไปพิจารณาแก้ไขปรับปรุงใหม่ โดยอาจกำหนดให้คณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่และอำนาจในการยึดหรืออายัดทรัพย์สินตามความในร่างมาตรานี้ไว้ชั่วคราวได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ กล่าวว่า คณะอนุกรรมการยกร่างกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ควรพิจารณาว่าบทบัญญัติในร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้ มีมาตราใดบ้างที่สามารถนำไปกำหนดเป็นระเบียบของคณะกรรมการการเลือกตั้งได้

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติรื้อการพิจารณาร่างมาตรา ๖๘

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันจันทร์ ที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและ
กล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๐๕ นาฬิกา

นายณฤพจน์ ชูสีจันทร์

นิติกรปฏิบัติการ

นายรัฐภูมิ คำศรี

นิติกรชำนาญการพิเศษ

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ

วิทยากรชำนาญการ

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง

นิติกรชำนาญการ

นายสกนธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชาในกลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมมาธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์